

SZAKDOLGOZAT

Baloghné Tárnoki Barbara

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Neveléstudományi Intézet

Gyógypedagógia szak

**Geoládavadászat, mint outdoor élménypedagógiai módszer a
gyógypedagógiai oktatás-nevelésben**

Belső konzulens: Dávid János
főiskolai docens

Belső konzulens

intézete/tanszéke: Neveléstudományi Intézet
Szakdidaktikai tanszék

Készítette: Balogné Tárnoki Barbara

Kaposvár

2024

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék.....	1
1. BEVEZETÉS ÉS CÉLKITŰZÉSEK.....	3
2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS.....	5
2.1. Élménypedagógia meghatározása.....	5
2.2. Élménypedagógia a gyógypedagógiában	7
2.3. A szabadban töltött idő hatásai	9
2.4. Geoládavadászat bemutatása	11
2.4.1. Geocaching és a geoláda fogalma.....	11
2.4.2. Geocaching történeti áttekintése	12
2.4.3. Geoládák fajtái	13
2.4.4. Műholdas navigációs rendszerek működési elve	15
2.4.5. A geocaching.hu weboldal bemutatása.....	15
2.5. Geoládavadászat felhasználása az oktatásban	17
3. A KUTATÁS BEMUTATÁSA	24
3.1. Alkalmazott módszerek	24
3.2. Eredmények és értékelésük	25
3.3. Következtetések és javaslatok	38
4. ÖSSZEFOGLALÁS	40
5. IRODALOMJEGYZÉK	42
6. ÁBRAJEGYZÉK.....	47
7. NYILATKOZATOK	48

A geocaching mottója:

„Ne vigyél el semmit, csak a fotóidat;
ne hagyj ott semmit, csak a lábnyomodat;
ne ölj meg semmit, csak az idődet.”

(Forrás: www.geocaching.hu)

1. BEVEZETÉS ÉS CÉLKITŰZÉSEK

Ez a szakdolgozat a geoládavadászat (geocaching) szabadidős tevékenység oktatásban betöltött szerepét vizsgálja a hazánkban tanító pedagógusok körében. Ez a fajta szabadtéri kincsvadászat sok pedagógiai lehetőséget rejthet magában, ennek a módszernek elterjedését méri fel a jelen kutatás.

A szakdolgozat témaválasztásának az oka elsősorban a természet iránti tisztelet és szeretet. A szakdolgozat a természetben eltöltött tanulási idő lehetőségeire és fejlesztő hatásaira kíván rámutatni. Személy szerint azért is választottam ezt a témát mivel a saját gyermekeimen is tapasztalom a szabad levegő pozitív hatásait.

Dolgozatom célja elsősorban felmérni a mai oktatási rendszerben dolgozó pedagógusok szabadtéri oktatáshoz kapcsolódó hozzáállásukat. A kutatási kérdések a következőkre terjednek ki: alkalmaznak-e az oktatási/nevelési munkájuk során a ma oktató szakemberek hazánkban szabadtéri oktatást. A következő kérdésre is keresem a választ: ismerik-e a geoládavadászatot illetve alkalmazzák-e azt.

Fontos szempont továbbá, hogy minél több pedagógus megismerje a geoládavadászatot (geocachinget), mint lehetséges oktatási eszközt. A mai digitális, rohanó világban egyre több időt töltenek a négy fal között -épített környezetben- a gyermekek és a felnőttek is. Az élményszerű ismeretszerzés a geoládavadászzal is egy módja lehet a szabadtéren töltött idő növelésének. A természetben töltött tanulási idő keretein belül a geoládavadászat (geocaching) egy jó alternatíva. Az iskola, mint másodlagos szocializációs színtér fontos mérföldkő a gyermekek életében, ezért is létfontosságú bizonyos időt a természetben tölteni iskolai keretek között is. A természetben töltött időt a gyermekek élményként élik meg és eközben rengeteg dolgot meg is tanulnak észrevétlenül, nagy valószínűséggel könnyebben. Szakdolgozatomban a szakirodalmi áttekintésben több tudományos cikket és irodalmat tanulmányozok és elemzek. Törekedtem arra, hogy több forrásból és szerzőtől gyűjtssek hiteles információkat a témával kapcsolatban.

A szakdolgozat az élménypedagógia meghatározásával kezdődik, majd ezután a szabadban töltött idő pozitív hatásairól folytatódik tovább az értekezés. Ezt követő fejezetben a geoládavadászat (geocaching) definíciója után részletes bemutatást ad a dolgozat magáról a módszerről, a geoládák fajtáiról és az oktatásban betölthető szerepéről.

A kutatásomban online térben történő név nélküli és önkéntes kérdőív formájában interjúztatom az országban dolgozó pedagógusokat, melynek eredményeit diagrammokon elemzem, majd ezekből vonom le következtetéseimet. Az interjú során a témához kapcsolódóan

fontosnak tartom, hogy felmérjem a pedagógusok szokásait a szabadtéri oktatással kapcsolatosan, illetve módszereit, majd külön kitérek a geoládavadászat (geocaching) alkalmazására. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy a pedagógusok ismerik-e ezt a módszert, illetve ha ismerik, milyen tanórán és hogyan hasznosították, milyen eredményekről tudnak beszámolni. Azt a kérdést is feltettem az oktatási-nevelési munkát végzőknek, hogy ha eddig még nem ismerték a geoládavadászatot (geocachinget), alkalmaznák-e az oktatásuk során valamikor a jövőben illetve látnak-e benne fantáziát. Továbbá a kutatás része, hogy az intézmények, amelyben a pedagógusok dolgoznak, támogatják-e a szabadtéren töltött tanórákat. Törekedtem arra, hogy a pedagógusok használják a fantáziájukat és kreativitásukat, így kifejthették, hogy szerintük az oktatás keretein belül milyen lehetőségeket rejt magában a geoládavadászat (geocaching).

Mindenképpen nagyon fontosnak és hasznosnak tartom a témakörrel való foglalkozást, a későbbiekben említésre kerülő Richard Louv által megteremtett fogalom: a természethiány betegség elkerülése miatt is (Louv, 2005). Bízom benne, hogy minél több pedagógus alkalmazza ezt az élménypedagógiai alapokon működő módszert a változatosabb és élményszerűbb tanítás érdekében, legyen szó akár tipikus vagy atipikus fejlődésű gyermekekről. Azok a pedagógusok pedig, akik eddig még nem ismerték vagy nem látták benne a lehetőséget, ők reményeim szerint a további oktatási-nevelési munkájukban a jövőben fogják majd alkalmazni miután megismerték ezt a módszert.

Kutatási kérdések:

- Az oktatási intézmények támogatják-e a szabadtéri oktatást?
- Milyen gyakran alkalmaznak az oktatói/nevelői munkájuk során a pedagógusok szabadtéren történő oktatást/nevelést?
- Ismerik-e az oktató/nevelő munkát folytató pedagógusok a geoládavadászatot illetve látnak-e lehetőséget a módszer alkalmazásában?

2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1. Élménypedagógia meghatározása

Az élménypedagógia megalapítója Kurt Hahn, aki 1920-ban alapította meg iskoláját Németországban a Salem Schule-t, ezzel elkezdődött az élménypedagógia kialakulása. Az iskola úgynevezett tapasztalati oktatás szerint működött. Az élménypedagógia célja visszaadni az élet számára azt a titkot, amely a mai modern világban elveszőben van (Molnár, 2016).

John Dewey 1938-ban megjelent könyve az első olyan írásban megjelenített élménypedagógiai tanulmány, amely ennek a módszernek kiindulási alapja lehetett. Dewey azt feltételezi, hogy akkor lesz csak hatékony a tanítás, ha ez élményen keresztül történik (Dewey, 1938). Vagyis ha a tanórákon az oktatás része az élmény is, akkor sokkal hatékonyabb is lehet az ő véleménye szerint.

C. Rogers, akinek véleménye az élményalapú tanulásról az, hogy pozitív visszajelzéseket közvetít az élményben rejlő tanulságok levonásával és a tevékenykedtetése pedagógiai célra épül és fejleszt. Az élményalapú tanulás a hagyományos pedagógia tökéletesen jó kiegészítője lehet (Pethő, 1983). Vagyis nem gondolja úgy, hogy teljesen le kellene a hagyományos oktatási formát erre a módszerre cserélni, viszont ha ezzel kiegészítik a pedagógusok azt, annak pozitív hatásai lesznek. Az élménypedagógia lényege a tapasztalati tanulás és ez megvalósítható outdoor (kültéri) módszerekkel. Elsődlegesen a tanulók készségeinek a fejlesztése a cél, viszont ismétlésre, összegzésre vagy a teljes tananyag átadására is alkalmas lehet. Az élménypedagógiában az aktív cselekvő tanulás veszi át a helyét az inaktívnek. Az élménypedagógia célja a képzés, a fejlesztés és a nevelés is együttesen.

Az élménypedagógia a gyakorlati tapasztaláson alapuló tudásbővítés, amely nem megszokott, hanem egy élményt nyújtó körülményben illetve természeti környezetben megvalósuló tevékenység (Szabó, 2006). Egyszóval itt nem a megszokott, frontális oktatással tanulnak a gyermekek, hanem egy élménydúsabb módszerrel akár szabadterén.

Mező (2015) megfogalmazásában az élménypedagógia egy olyan tanulási tevékenykedtetés, amelynek a középpontjában a közvetlen tapasztalatszerzés áll. Az élménypedagógia: növeli a tanulási motivációját a gyermekeknek ráadásul fejleszti a személyiséget is illetve bővíti a komfortzónát és nem utolsó sorban pozitív hatással van a társas kapcsolatokra is (Mező, 2015).

A tanulás a tapasztalatszerzés által valósul meg, ahogyan lehet ezt látni a Kolb féle modellben is az 1. ábrán (Kolb, 1984). David Kolb a tapasztalati tanulás modelljében meghatározott négy lépést: ezek közül a legelső a konkrét tapasztalat gyűjtése, ezután következik a konkrét tapasztalás megfigyelése majd ezeknek a megfigyeléseknek a visszajelzése, a harmadik lépés a visszajelzések és végül a negyedik lépés a próba és az alkalmazás. Kolb szerint, ha ezeket a lépéseket egymás után ismétljük, akkor létrejön egy spirálszerű fejlődés, amely alkalmazásának során fejlődnek a készségek is (Kolb, 1984).

1. ábra: Kolb féle modell (Forrás: <http://tapasztalati-tanulas-kepzes.hu/tapasztalati-tanulas/>)

Ebben a tanulási formában a tanulók cselekvő szerepet töltenek be a hagyományos frontális oktatással szemben és a tanulási folyamat alatt a diákok élményként élik meg a tevékenykedtetést. McElhaney (1998, 26.) úgy vélte, hogy: „ez egy olyan módszertan, melyben az érintett tanulási tevékenység a hagyományos iskolai környezeten kívül esik.” Ennek a módszernek az a fő elve, hogy a tanulók a valós életet tapasztalják meg, ezáltal fejlődik a kreativitás, a gondolkodás illetve a problémamegoldóképesség is.

A geoládavadászat is egyfajta outdoor élménypedagógiai módszer, amit az oktatásban lehet alkalmazni.

2.2. Élménypedagógia a gyógypedagógiában

Az élménypedagógia a gyógypedagógiában fontos szerepet kaphat, mivel például a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek tanítása során a hagyományos tanítási módszerek eredménytelenek is lehetnek. Viszont az élményalapú tanítási módszerek segítséget tudnak nyújtani abban, hogy könnyebben megértsék és megtanulják a gyermekek az új anyagot.

Az élménypedagógia alkalmazása a gyógypedagógiában lehetővé teszi, hogy a tanulási folyamat élvezetesebbé váljon, és jobban illeszkedjen a tanulók egyéni igényeihez és képességeihez. Emellett segíthet a diákoknak abban is, hogy megerősítsék önbizalmukat és motivációjukat a tanulás iránt.

Az élményen alapuló tanítás során a tanulók aktív részesei a tanulási folyamatnak. Amikor az új ismereteket összekapcsolják az élménnyel ezáltal elmélyül a tudás és sikeresebb is lesz (Csíkszentmihályi, 1997).

A gyermekek és a természet védelme miatt az oktatási intézményen kívüli tanórákon jelen levő tanulóknak bizonyos szabályokat kell követniük és ennek eredményeképpen még azok a tanulók is szabálykövető magatartást tanúsítanak, akik egyébként a tantermi frontális oktatás során viselkedési problémákkal küzdenek (Rickinson, 2004; Scrutton – Beames, 2015).

Az új információknak a hosszútávú memóriában való rögzülését, elmélyítését segíti elő az élményeken alapuló élménypedagógiai módszer (Mező, 2015). Ezért is hasznos lehet például a tanulásban akadályozott gyermekek élménypedagógiai módszerrel történő oktatása.

A szabadtéri oktatás egy jó lehetőség a tanulási nehézséggel küzdő gyermekek számára is. A mindennapos frontális oktatás során kevésbé motiváltak. Az élményalapú oktatás során azonnali sikerek megélése által motiváltabbak lesznek a tanulók (Wilhelmsson et. al. 2012).

Az élménypedagógia pszichológiai hátterét tekintve is érdekes lehet:

Az élményalapú tudásszerzés pszichológiai hátterét tekintve megkülönböztethetünk 3 zónát a komfortzóna modell szerint, amik a következők: komfort zóna, tanulási zóna és a pánik zóna. Ez a modell azt jelképezi, hogyan reagál az ember az ismeretlen helyzetekre. A komfort zóna azt jelenti, hogy abban komfortosan érzi magát mindenki, ez egy megszokott szituáció. Ez az a hely ahol magabiztos viselkedés és rutinoság a jellemző. A tanulási zóna az már egy

olyan hely, ahol vannak kihívások ugyan, de biztonságban érzi magát mindenki. A pánik zónában pedig már mindenki kényelmetlenül érzi magát.

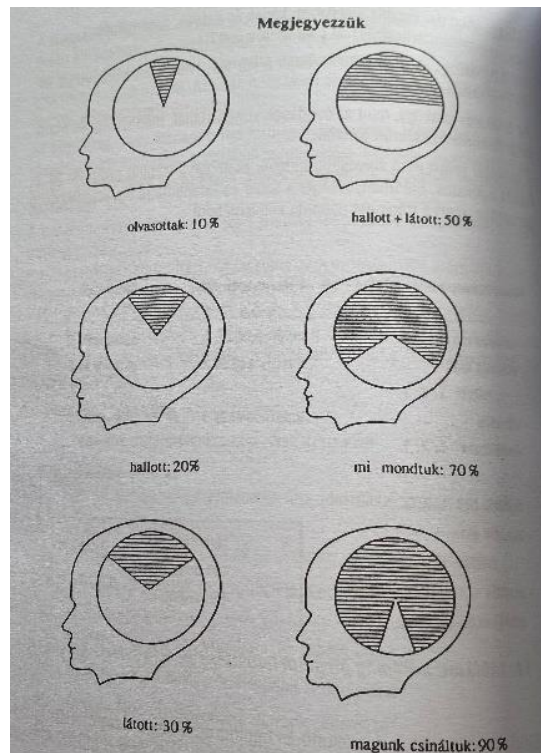
A tanulásban akadályozott gyermekeknek az élményszerű oktatása mindenképpen fontos. Az élményalapú oktatás felkelti és fenntartja a figyelmüket, illetve olyan ismeretekre tesznek szert, melyeket később hasznosítani tudnak (Bábosik, 2004). Szintén fontos tényező az érintett gyermekeknél az ingermodalitás, hogy minél több érzékszervet érintő legyen a tapasztalatszerzés folyamata és ez a szabad téren biztosan megvalósul, hiszen minden érzékszerv érintett egy kültéri tanóra során.

A szabadban történő kirándulás során a kiránduló átélheti a természettel való összetartozás élményét. A természetben átáll a szervezet az erdőnek a hullámhosszaira és egyfajta érzékszervi aktivitást figyelhetünk meg, amely bizonyított tény. Az élményt átélő egyén érzékszervei és ezekkel történő érzékelés sokkal nagyobb aktivitást mutat, mint nem természeti környezetben (Kaplan – Kaplan, 1989).

Huba Judit *pszichomotoros fejlődés és fejlesztés* című könyvében a következő ábra látható:

A 2. ábra szerint, azt jegyezzük meg a legjobban, amit mi magunk csinálunk.

2. ábra: A legjobban azt jegyezzük meg, amit mi magunk csinálunk. (Forrás: Huba J., 2011)

2.3. A szabadban töltött idő hatásai

3. ábra Gyermekek természetvédelmi területen információgyűjtés közben (Forrás: saját fénykép)

Fejlődéstörténetünk során a kezdetekben az oktatás még a természetben történt. Viszont az időjárás viszontagságai és a tanulók figyelmét elterelő szabadban jelen levő ingerek miatt a tantermi oktatás vette át idővel ezt a fajta oktatási módot. Ezt követően mégis jelen volt folyamatosan az igény a szabadtéri oktatásra (Halbritter, 2018). Hagyományos példák Magyarországon a szabadtéri oktatásra az osztálykirándulások, tanulmányi séták, iskolakertek (Victor, 2005; Winkel, 1993) illetve még az erdei iskolák is ide tartoznak (Kövecsesné, 2015). A 21. században nem csak a négy fal között töltött idő egyre több, hanem a szabad levegőn a természetben eltöltött idő nagyon minimálisra csökkent.

Megszületett egy fogalom, amit „nature deficit disorder”-nek nevezett el Richard Louv 2008-ban a *Last child in the wood* című könyvében (Louv, 2005). A cím jelentése magyarul: természethiány-betegség. Richard Louv szerint a természetben eltöltött idő nélkül a gyermek egészsége károsodhat, ez alatt azt érti, hogy hamarabb fog szorongani vagy lesznek viselkedési zavarai, akár figyelemzavara. Sajnos ez a 21. században egy ténylegesen jelen levő probléma, ugyanis a gyermekek az idő nagy részét az épített környezetben töltik digitális okoseszközök között és nem a természetben. Ennek következményeként nem ismerik az erdőt, annak élővilágát sem. A természetben eltöltött idő hiányának következményei lehetnek a mai gyermekek között észlelt jelenségek, mint az elhízás, a figyelemzavar, a károsodott szociális készségek, a környezetünkről való tudás hiánya, az alacsony szintű önálló alkotókészség (Louv, 2005). Ezért is lenne fontos minél több időt a természetben tölteni mivel ez egyfajta prevenció. A tanulási zavarok egy részének a felmerülő okai között találhatjuk a természethiányt is (Louv,

2005). Richard Louv kutatásai során bizonyítja a természetben töltött idő pozitív hatásait. A szabadban töltött idő hatására kevesebb lett az agresszív viselkedések száma, csökkent a stressz és a szorongás is. A depresszióban szenvedő egyénekre is pozitívan hatott (Louv, 2005).

A természethiány okozta negatív hatásokat el lehet kerülni a természetben eltöltendő minimum időmennyiséggel (két óra hetente) és ezalatt már nagy a valószínűsége annak, hogy az illető elkerüli a pszichés vagy a testi problémákat, amit a természethiány okozna (White et.al. 2019).

A természetben eltöltött idő jó hatással van a tipikus és atipikus fejlődésű gyermekekre is egyaránt. Ming Kuo és munkatársai végeztek egy kutatást 2018-ban, amelyben azt vizsgálták milyen hatással van a gyermekekre az, ha szabad levegőn tanulnak (Kuo et. al. 2018). A tanulmány bizonyította, hogy ha a gyermekek egy órát a szabadban tanulnak, utána kétszer annyi ideig tudnak figyelni az órán, anélkül, hogy a pedagógusnak fegyelmeznie kellene a diákokat. A tanórákon általában három és fél perc elteltével már fegyelmezni kellett a gyermekeket, de a szabad levegőn töltött óra után és annak hatására javult az osztályoknak a fegyelme is és a magatartása is és körülbelül hat és fél percen át fegyelmezés és megszakítás nélkül tudott a tanóra haladni. Ezen kutatás folyamán minden egyes órát ugyanarról a témáról, ugyanabban a stílusban, ugyanazon napszakban tartottak meg, ennek következményeként ilyen tényezők nem voltak befolyással a kutatás eredményeire. Ezek az eredmények bizonyítják, hogy a természet hatása és a szabadban töltött idő iskolai keretek között is pozitív eredményeket hoz magával. Mindenképpen pozitív-és nem negatív- hozadéka van annak, ha az oktatásban alkalmazva van a természet.

Többféle tantárgy oktatása is kivitelezhető a természetben. Szabó szerint „A természettel való kapcsolat:

- kezeli a gyenge önfegyelmű, hiperaktív (ADHD) gyermekeket;
- segít megbirkózni a szorongással és a stresszel, különösen a műtéten vagy a rákkezelésen áteső betegek esetében;
- hatékony a bűnözés és az agresszió csökkentésében;
- jótékony az idősgondozásban,
- kezeli az elmezavart;
- javítja a koncentrációt a gyerekeknél és az irodai alkalmazottaknál;
- hatékony a stressz ellen;
- egészséges kognitív (a megismerésre vonatkozó) fejlődést eredményez a gyermekeknél; javítja a kórházi körülményeket;

- megerősíti a közösségeket;
- hozzájárul a jóllét érzéséhez és a mentális egészséghez” (Szabó, 2008:8).

Ebből arra következtethetünk, hogy a deviáns viselkedés előfordulása is kevesebb a természetben eltöltött idő által, vagyis egyfajta bűnmegelőzési, preventív hatással is rendelkezik.

A figyelem az egyik legfontosabb erőforrás a gyermekek számára a tanulmányaik során (Pekrun – Linnenbirg-Garcia, 2012). A természetben eltöltött idő pozitív utóhatásai miatt a gyerekek figyelme és munkamemóriája is nagyobb lesz (Kaplan, 1995; Ohly et.al. 2016). Vagyis ha a természetben töltött idő pozitívan hat a gyermekek figyelmére, az a hatékony tantermi oktatásnak mindenképpen egy tökéletes kiegészítője.

Azok a felnőtt egyének, akiknek gyermekként lehetőségük nyílt minél több természettel kapcsolatos élményt átélni, illetve részt vettek bármilyen természetben történő nevelési programban, sokkal nagyobb eséllyel lesznek elkötelezett természetvédők. Gyermekként a játékosan eltöltött idő a természetben alapvetően meghatározó tényező a későbbi felnőttkori környezettudatosság felé (Wells – Lekies, 2006).

Móra Ferenc egyik művében is fellelhető a természetben töltött idő pozitív hatásainak az eredményessége, ugyanis a második osztályos hétszínvarázs olvasókönyvben található rövid kis történet szerint meggyógyul a kislány az orvos által felírt madárfütytől és tücsökciripeléstől, ennek a műnek a címe: *Jó orvosság* (Móra, 2021). A történet röviden egy beteg kislányról szól, akinek nem volt étvágya és aludni sem tudott. Az orvosság, amit felírt neki a doktor a következő volt: reggelire rigófütyty, ebédre tücsökhegedülés, vacsorára megkolompszó. A kislány két héten belül meggyógyult, újra kivirult az arca. Ebből az írásból lehet következtetni arra, hogy már Móra Ferenc idejében (a XX. század első évtizedeiben) is felvetődött a városi rohanó élet következménye, hogy túl sok időt töltenek a gyermekek az épített környezetben a természet helyett.

2.4. Geoládavadászat bemutatása

2.4.1. Geocaching és a geoláda fogalma

A geocaching kifejezés a geo=föld és cache=rejtett kincs szavakból jött létre (Christie, 2007).

A geocaching (ejtsd: geokésing) egy olyan szabadidős tevékenységet jelent, amely a kincskeresés ősi szenvedélyére alapozva egyesíti a modern technikát (műholdas navigációs

rendszerek, internet) a természetjárással, a turizmussal és az ismeretterjesztéssel (Dávid – Balogh, 2015).

A geocaching egy olyan világszintű kincskereső tevékenység, ahol egy adott személy elrejt a geoládát azzal a céllal, hogy mások megkeressék és meg is találják (Lary, 2004) Ezáltal olyan természeti látnivalókat lát és természetismereti tudását is bővíti a megtaláló, amely mellett egyébként elmenne a rohanó hétköznapokban.

A geocaching iránt érdeklődők a geocaching közössége kapcsolatba kerülhetnek a magyar honlapon a geocaching.hu-n illetve a geocaching.com nemzetközi oldalán, ezeken az oldalakon nagyon sok információ megtalálható a játékról. A játékhoz szorosan kapcsolódik az educaching.com oldal, amely a tanítást és a geoládakeresős játékot ötvözi.

A geocaching tehát alapvetően szabadidős tevékenység, természetbarát hobbi. A geocaching-et hazánkban a Magyar Geocaching Közhasznú Egyesület (MGKE) képviseli.

2.4.2. Geocaching történeti áttekintése

A letterboxing – amely a geocaching előzményének mondható- 1854-ben indult. James Perrot elrejtett egy üveget Angliában a Dartmoor mocsárvidéken és az üveg megtalálóját arra motiválta, hogy utánozzák őt. A letterboxing lassan terjedt, mert akkoriban az elrejtett „láda” helyadatainak közzététele sokkal nehezebb volt, mint manapság. A letterboxing csak a 20. században kezdett el kibontakozni, ennek segítségével volt az, hogy az Amerikai Egyesült Államokban is megjelent ez a tevékenység. 2000-es évekre már 50 állam több mint 1000 ládáját volt lehetősége a szabadidős tevékenységek kedvelőinek felkutatni. A letterboxing még ma is kevés országban mondható ismertnek, ezek a következők: Nagy-Britannia, Új-Zéland, USA, Benelux államok, Németország és még Magyarországon is fellelhető néhány (5 db letterbox található Budapesten) A geocaching létrejöttét a letterboxing inspirálta. Elterjedését alapvetően két tényező segítette, egyik az internet gyors világméretű elterjedése, illetve műholdas rendszerekben bekövetkező változás, aminek a segítségével volt az internet gyors elterjedése is illetve a műholdas helymeghatározó rendszerek elterjedése. A világhálón az érdeklődőknek könnyen elérhetővé vált a ládák pontos helymeghatározása illetve leírása. Nagy lépést a geocaching történetében az jelentette, amikor 2000. május 2-től Bill Clinton, az Amerikai Egyesült Államok elnöke elérhetővé tette a GPS jelek használatát mindenki számára. Ezt követően 2000. május 3-án Dave Ulmer a legelső ládát elrejtette Oregonban és ennek pontos adatait elérhetővé tette az interneten. A kincskereső ősi ösztöneire alapozó játék világszerte gyorsan terjedt. Ma már több mint 3 millió kereshető láda van világszerte. (Dávid, 2015).

2000 szeptemberében Jeremy Irish létrehozta a www.geocaching.com-ot, abban az időben 75 geoláda volt elérhető. A 4. ábrán látható egy hagyományos geoláda.

3. **ábra:** Hagyományos geoláda (Forrás: <https://newsroom.geocaching.com/fast-facts>)

A világon több mint 3 millió geoláda van. Jelenleg a geocaching.hu-n regisztrált felhasználók által feltöltött ládák száma: 4611 (2024. 03. 11.).

191 különböző országban, 7 kontinensen vannak ládák elrejtve, még az Antarktiszon is. Több mint 642 millió megtalált láda került regisztrálásra a játék indulása (2000) óta. (<https://newsroom.geocaching.com/fast-facts>)

2.4.3. Geoládák fajtái

5. **ábra:** Egy geoláda és annak tartalma (Forrás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Geocaching>)

- **Hagyományos geoláda**

Vízhatlan doboz, ahogyan az 5. ábrán is láthatjuk, (élelmiszertároló doboz) aminek a tartalma magyar és angol nyelven üzenet a véletlen megtalálóknak, naplófűzet (logbook), íróeszköz, ajándékok (kincsek) (5. ábra). A kincsek a megtalálót illetik, de ezt csak akkor illik elvinni, ha ő maga is hozott magával másikat, amivel kicseréli. Így a következő sikeres játékosoknak sem kell üres kézzel távozniuk. Ez lehet akár egy kisméretű saját készítésű apróság vagy kider tojásban található játék, matrica, stb.

- **Multi geoláda**

Több, egymással szerves vagy logikai kapcsolatban levő helyeken elhelyezett virtuális és hagyományos ládák összessége. Az összes helyszín felkeresése érdekében az egyes helyeken jelszórészleteket vagy a következő hely (ek) koordinátáit kell elrejtteni.

- **Virtuális geoláda**

Akkor telepítik, ha az érdekes helyet nem lehet rongálás nélkül vagy nem szabad megközelíteni (pl. műemlékeknél). A kincs ilyenkor egy a terepen leolvasható vagy megfejthető jelszó.

- **Mozgó geoláda**

Olyan hagyományos vagy virtuális láda, amely változtatja a helyét. Levadászása után a megtaláló a neten a láda helyének új koordinátáit és új jelszavát teszi közzé.

- **Esemény geoláda**

A www.geocaching.hu honlap által szervezett események alkalmával helyezik el őket. Bárki kezdeményezhet egy-egy geocaching eseményhez kötődő eseményláda telepítést.

- **Záróláda:**

Ez a hagyományos ládák egy speciális fajtája. A záróláda megtalálását csak akkor lehet jelszóval bejelenteni, ha a záróláda oldalán megadott - záróládához valahogy tematikusan kötődő - "előzmény" ládákat már mind megtaláltad. Ilyen ládát 2016 júniusa óta lehet rejtteni.

- **Utazó ügynök (travel bug)**

A geoláda tartalmaz egy fémlapot („dögcédulát”), rajta van egy azonosító és egy bogársziluett, ezen kívül tartalmaz még egy kis tárgyat, amely lehet plüssállat, kulcstartó, műanyag figura is akár. A geoládát áttelepítik (utaztatják) az első rejtő szándéka szerint. Az utazás szándéka lehet pedálul a minél távolabbi eljutás, más kontinensek felkeresése stb.

Megtalálásukat és áttelepítésüket a nemzetközi geocaching honlapon rögzíteni kell, így mozgásuk térképen is követhető (<http2>).

2.4.4. Műholdas navigációs rendszerek működési elve

A GPS egy angol szónak a rövidítése: Global Positioning System. Ez a szó magyarul azt jelenti: Globális helymeghatározó rendszer. Ma a globális helymeghatározó rendszert általában a GPS-el azonosítjuk, pedig ez így nem helyes, mert a GPS egy amerikai műholdrendszer és emellett még vannak más hasonló rendszerek is, például:

- Európában: GALILEO
- Oroszországban: GLONASS
- Kínában: BeiDou.

Ezeknek van -egy összefoglaló nevük: GNSS (Global Navigational Satellite System) vagyis globális navigációs műholdrendszer (<http4>).

3.4.5. A geocaching.hu weboldal bemutatása:

A www.geocaching.hu oldalon keresztül lehetőség nyílik a felkereshető geoládák közötti böngészés. Magyarország ládatérképére kattintva ki lehet választani, hogy Magyarország melyik részén szeretnénk megkeresni egy ládat. Miután megtaláltuk a számunkra megfelelő helyszínt, kiválasztjuk a ládat és megjelenik a kiválasztott geoládának a leírása.

Jelenleg Magyarországon több mint 4000 láda található.

Minden ládaleírás sok ismeretanyagot tartalmaz mivel a geoláda környezetéről is találunk információkat illetve a környéken található látnivalókról is szintén, képek és leírásokformájában. Ha a keresett geoláda éppen egy fontos történelmi eseményhez is kapcsolódik, akkor a ládaleírás részei között találhatjuk a történelmi előzményeket és évszámokat is egy történelmi áttekintés formájában. Akár már ez is felhasználható egy történelem tanórán és a gyermekek tudják az adott történelmet egy élményhez is kapcsolni, ezáltal könnyebben meg is tudják tanulni és érteni az adott anyagrészt.

A pontos GPS koordináták is fellelhetők a honlapon, ezáltal könnyen megtalálható a láda akár egy okostelefon használatával.

Egy geoláda leírás az alábbiak szerint néz ki, ahogyan a 6. ábrán is látható.

6. ábra: Egy geoláda leírása (Forrás: www.geocaching.hu)

4146. Siklósi várkert (GCSIKS)

LÁTKÉP A VÁRKERTBŐL

KÜLSŐ VÁRFAL

A VÁR ESTE/NAPPAL

A VÁR KIVILÁGÍTVA

PANOPTIKUM

Szélesség **N 45° 51,220'**
Hosszúság **E 18° 17,704'**
Magasság: **145 m**
Nyelv/ország: **Spanyol**
Térkép: **Tűtű - OSM - GMaps**
Koordináták letöltése **GPS-be**
Közelí ládák
Közelí pontok

Elhelyezés időpontja: **2016.03.28 09:00**
Megjelenés időpontja: **2016.04.09 20:00**
Utolsó lényeges változás: **2022.10.18 13:42**
Rejtés típusa: **Hagyományos geoláda**
Elrejtők: **GÁTIKaCsa (Gábor, Timi, Kata, Csabi)**
Nehézség / Terep: **3.5 / 1.0**
Utához a kiindulóponttól: **500 m**
Megtalálások száma: **798** + 2 sikertelen + 6 egyéb, **grafikon**
Ládagazda: **Aurashark**
Megtalálások gyakorisága: **1.9** megtalálás hetente

Nyomatóni szarváném

Állapot: **kereshető**
2 látékos jelölte kedvenc ládgájának

történelmi nevezetesség, várom, épület
szép kilátás, érdekes panorámát fényképezni
különleges látványosság, helyszín
speciális koordináta-érték vagy magasság
világzat, tó/forrás, forrás van a környéken
település belterületén van a láda
van a közelben (pár száz méteren belül) lakott terület
havas, jeges időben, fagypont alatti hőmérsékleten is kereshető a láda
nyitva, a legnagyobban kárikulcsban is ajánlott környék hegyen, csúcson, nagy dombon van a láda (a környékhez képest)
megközelíthető járművel néhány száz méteren belül
a javasolt kiindulóponttól fél órában belül elérhető
mozgáskorlátozottaknak, babakocsival érkezőknek is ajánlott

A rejtés

A geoláda a Siklósi vár kertjében található. Siklócs több pontjáról is megközelíthető. A geoláda megtalálásához nem kell belépőjegyet vásárolni a várba, a várkert nonstop látogatható.

A ládát a várkertben rejtettük el. A láda helyétől, a külső várfal közeli csodálatos kilátás nyílik a várra.

A láda 20*15*4 cm-es, műanyag doboz.
Jó keresgélest!

Történelmi áttekintés

A Villányi-hegység déli lábainál, egy kisebb magaslaton láthatóak Siklós várának teljes építésben lévő falai, amelyek oltalmazóan fogják körbe az emeletes palotaszárnyakat.

A siklósi vár hazánkban fontos történelmi nevezetessége. Erdőjének első falait még a 13. században, 1251. körül rakták le. Az első írásos emlíkt **1297**-ből való.

A Siklósi család **1387**-ben szembefordult a magyar trónra kerülő Luxemburgi Zsigmond királlyal, aki ezért hűtlenség nyilvánította őket, várirtókukat elkobozta tőlük. Néhány esztendővel később a nagyhatalmú Garai bárói család tulajdonába került át, akik jelentős mértékben kibővítették területét, de még az alatta meghúzódó mezővárost is kö-falakkal kerítették körül.

1401-ben az ország főnemesei fellátszadtak Zsigmond uralma ellen, akit Visegrád után a siklósi várban ösztök. Mivel azonban a bárók nem tudtak meggyőzésre jutni, végül a helyi földesúr, Garai Miklós tanácsára visszahelyezték uralkodói méltóságába.

1440-re már kiépültek védőművei, amelyeket az Ulászló király táborát erősítő Hunyadi János erdélyi vajda sem tudott bevenni. A Garai főnemesei család kihalása után Mátyás király Corvin János lipői hercegnek juttatta, de már a 16. század elején a Perényi főúri család lakta épületeit.

1543-ban Szulejmán szultán ónási serege alig háromnapnyi viadal után bevonult falai közt.

1686-ban a Budát visszafoglaló Habsburg sereg hadjárata idején szabadult fel az Oszmán Birodalom megszállásától, katonai jelentőségét csak a Rákóczi-szabadságharc után veszítette el véglegesen. Császárnő birtokai miatt nem robbantották fel, de belső lakóépületeit jelentős mértékben átfarmálták a barokk formavilág jegyei szerint.

A baloldalon képeket láthatunk a láda környékén látható nevezetességekről, kilátásról. A jobb oldalon segítségképp információkat olvashatunk a ládáról illetve annak megközelíthetőségéről. Minden geoláda valami nevezetességhez vagy látnivalóhoz kapcsolódik. A „részletes leírás megjelenítése” föltre kattintva megjelenik a részletes leírás.

Itt olvasható a segítség a láda megtalálásához, pontos GPS koordináták (amiket a geoládák nevű alkalmazás segítségével okostelefonon egy érintéssel is lehetőség nyílik a térkép megtekintésére), illetve a helyhez kapcsolódó olyan információk, amelyek által új dolgokat tanulhatunk, mint például egy történelmi áttekintés. Ez a láda, amely példaként megjelenik történelemórán is hasznosítható lehet és a gyermekek sokkal szívesebben, élménydús keretek között tanulják meg a tananyagot.

A ládaleírások között található az is, mennyire könnyen megközelíthető a láda, babakocsival esetleg kerekesszékkal megközelíthető-e, nehezebben vagy könnyebben megközelíthető-e. A 7. ábrán látható, ahogyan a gyermekek megtalálnak egy geoládát.

7. ábra: A gyermekek megtalálták a geoládát (Forrás: saját fénykép)

2.5. Geoládavadászat felhasználása az oktatásban

Sajnos kevés szakirodalom található a geoládavadászat oktatásban történő alkalmazásával kapcsolatosan, viszont folyamatosan növekszik azoknak a külföldi pedagógusoknak a száma, akik alkalmazzák ezt az oktatásuk során (Mayben 2010; Ihamäki 2014, 2015a, 2015b)

A geoládavadászat egy olyan élménypedagógiai módszer, amely lehetőséget ad az oktatásban történő alkalmazásra. Minden megkereshető geoláda tartalmaz egy hosszú leírást, amikben rengeteg olyan információ található, amit egy tanóra keretein belül fel lehet használni. Található leírás a geoláda környékéről illetve az ott fellelhető nevezetességekről. Egy-egy geoláda felkeresése során a tanulók megismerhetik a környékén lévő látnivalókat és ebből kifolyólag rengeteg új információhoz juthatnak. A mai digitális világban a gyermekek már ismerik az internet világát és egy geoládavadászat alkalmával hasznos információkhoz juthatnak. Minden geoláda változatos leírással rendelkezik, mint például: történelemmel kapcsolatos ismeretek, élőlényekkel, növényekkel kapcsolatos ismeretek. (Dávid – Balogh, 2015)

A geoládavadászat az oktatásban jól felhasználható tanítási módszer, amivel a gyermekek a természetben való tanulás élménye által tanulhatnak óvodás kortól akár felnőtt korig. Például a geoládákat fel lehet kutatni az adott témakörhöz kapcsolódóan: középkori várak, szélmalomok, tavak. Lehet ezeket a geoládákat akár egy matematikai feladvánnyal is összekötni (Főző, 2011).

A geoládavadászat az oktatás során a következő készségeket és képességeket fejleszti:

- **Térbeli tájékozódás.**

Ládakeresés közben a térbeli tájékozódás fejlődik, hiszen meg kell találni a ládát különböző helyeken, amik lehet olyan környezetben vannak, ahol eddig még nem járt a gyermek. Térképolvasási gyakorlatot ad a geoládavadászat. Alapvetően háromféle módon lehet megtalálni egy ládát:

- digitális műholdas helymeghatározás,
- ládaleírásban szerepelnek képek, ha jók, ezek segítségével meg lehet találni ezeket a ládákat,
- ládaleírásokban szereplő szöveges rész, például: domboldal tetején északi oldalon háromágú hársfa tövében.

- **Helyismeret.**

Egy-egy ládakeresés által a gyermekek jobban megismerik a környezetüket, ezáltal jobb lesz a helyismeretük is. Minél több ládát keresnek meg a környékükön, annál jobban fogják azt ismerni. Eljuthatnak olyan helyekre a tanulók, ahol még nem jártak eddig. A gyerekek a geoládavadászat során használnak térképet, ennek következtében jobban el tudják a település részeit helyezni a térben is. A gyermekek a valóságos környezetben mozognak, ezáltal megismerik többféle érzékszerv feldolgozása által a környezet tulajdonságait is.

- **Figyelem.**

A gyermekek figyelmét is mindenképpen fejleszti, hiszen több tényezőre is figyelniük kell egyszerre ahhoz, hogy sikeres legyen a láda megtalálása. Figyelni kell a térképre, a környezetre, a csoporttársakra is.

- **Szabálytudat.**

A geoládavadászat széleskörűen fejleszti a gyermekek szabálytudatát. Több szabályt is be kell tartani egy geoládavadászat során: ha a ládából kivesznek egy kincset, akkor abba tenni is kell valamit. Óvni kell a vadászat alatt a természetet, vigyázunk a növényekre, a társainkra. Nem dobjuk el a szemetet az erdőben, a védett növényekre, állatokra több figyelmet szentelünk. Fejleszti a szabálytudatot, hiszen be kell tartani bizonyos szabályokat: a megtalált ládát ugyanoda kell visszahelyezni, ahol megtaláltuk.

- **Digitális kompetencia.**

Mivel a koordináták egy digitális eszközön lelhetők fel, ezért fejleszti a digitális kompetenciát is. Egy ládaleírás készítésénél is fejleszti a digitális kompetenciát, tudatos internethasználatra nevel. Hasznos internethasználatra tanítja a gyermekeket.

- **Általános tájékozottság.**

Fejleszti a gyermekeknek az általános tájékozottságát, hiszen akár egy erdőjárás közben megtanulhatnak több mindent is: bizonyos növényfajtaikat, fafajokat, térképolvasást is fejleszti. Megtapasztalják milyen az időjárás stb.

- **Nagymozgások.**

A geoládavadászat mindenképpen fejleszti a mozgást, hiszen különböző terepeken mozognak a gyermekek a láda keresése közben. Lehet ez akár egy nem aszfaltos út, homokdomb, hegy, amit meg kell mászni.

- **Finommotorika.**

A keresés fejleszti a finommotorikát is, hiszen amikor a koordináták által beadott térképet mozgatni kell a képernyőn, azt apró mozdulatokkal végezzük. Fejleszti még a finommotorikát az is, amikor megtalálják a gyermekek a dobozt és azt ki kell nyitni illetve be is kell csukni.

- **Gondolkodás, kognitív képességek.**

A ládaleírás olvasásakor meg kell érteni, hol is van elrejtve a geoláda. Vannak olyan leírások is, amik csak utalnak arra, hol lehet elrejtve a láda és gondolkodást igényel.

- **Szociális készségek.**

Ha egy osztállyal, csoporttal együttműködve keresik meg a gyermekek a geoládát, akkor mindenképpen fejlődnek a szociális készségek, hiszen közben kommunikálnak egymással.

- **Vizuális észlelés.**

Fejleszti a vizuális észlelést is, hiszen több olyan vizuális inger is éri a gyermekeket, mint esetleg egy hétköznapi tantermi óra során. Tehát a geoládakeresés során a kereső több ingermodalitást is felhasznál.

- **Önismeret.**

Egy geoláda keresés során jobban megismeri önmagát a tanuló, hiszen kiderül, milyen állóképességgel rendelkezik, milyen könnyen találja meg a ládát, mik azok a határok, amelyek már elérik az ő saját teljesítőképességét.

- **Állóképesség.**

A geoládák különböző terepeken vannak elhelyezve és vannak nehezebben megközelíthető és könnyebben megközelíthető ládák. Azok a ládák, amikhez többet kell sétálni és esetleg emelkedő is van a terepen, mindenképpen fejleszti a gyermekek állóképességét.

- **Problémamegoldó képesség.**

Ha egy adott geoláda egy logikai feladványhoz kötött abban az esetben fejleszti a problémamegoldóképességet is, hiszen a feladat megoldása nélkül nem található meg a geoláda. A ládaleírások megértése során is egy bizonyos problémát old meg a kereső. Értelmezni kell a pontos ládaleírást, megkeresni a helyet és megtalálni a ládát.

- **Megfigyelőképesség.**

Több mindent is meg kell figyelni egy láda felkeresésekor így mindenképpen fejleszti a ládakeresés a megfigyelést. Vannak olyan leírások, ahol egy bizonyos ponthoz viszonyítva kell például 10 lépést tenni. Ebben az esetben első lépés a helyszín alapos megfigyelése, a pont megkeresése.

- **Értő olvasás.**

A ládaleírásokat értelmezni kell, ezáltal fejlődik az értő olvasás is. A ládaleírások olvasása közben az elsődleges annak a megértése, hiszen enélkül nem tudjuk megkeresni a geoládát.

- **Anyanyelvi kommunikáció.**

(természetben szerzett élmények megosztása során, lądaleírások készítése közben): Lądaleírások készítése közben meg kell tudni fogalmazni érthetően több információt ezáltal fejlődik a gyermekeknek a kifejezőképessége. Miután megtalálták a lądát, a következő tanóra során a szerzett élmények megfogalmazása is fejleszti az anyanyelvi kommunikációt.

A geolądavadászat számos tantárgy során alkalmazható: matematika (itt akár a geometriai alakzatokat is be lehet iktatni vagy egy számolás által megkapható a GPS koordináta), idegen nyelv tanítása során is alkalmazható például egy adott nyelven készült lądaleírással vagy akár az idegen nyelven elkészített lądaleírás során. Magyar nyelv és irodalom órákon akár egy irodalmi műhöz vagy helyszínhez is kapcsolható egy geolądavadászat. Történelem órán mindenképpen használható, hiszen nagyon sok olyan geoláda van jelenleg is, amely történelmi személyhez vagy helyszínhez köthető. Természetismeret oktatása során is nagyon sok mindent meg lehet tanítani a geocaching bevonásával. Szabadidős tevékenység mindenképpen végezhető általa.

A gyermekek nagyon motiváltak tudnak lenni egy geolądavadászat során, ahogyan ez látható is a 9. ábrán.

9. ábra: Gyermekek a geolądával. *(Forrás: saját fénykép)*

A geolądavadászatot többféleképpen is lehet alkalmazni a tanórákon. Például ha az osztályt két részre osztják és az egyik fele magát a lądarejtést, a lądaleírást készíti el, az osztály másik fele pedig megkeresi azt. Ezek után pedig közösen feldolgozzák az egész témát az osztállyal.

A legjobban használható talán az lenne véleményem szerint ha mindig az éppen aktuális tananyaghoz kapcsolódó ládarejtést maga a pedagógus elvégezné akkor már könnyebben bevonható a tananyagba a geoláda keresés.

Ha nem saját rejtést alkalmaz a pedagógus, akkor is alkalmazható, hiszen a több mint 4000 láda közül biztosan van az adott környéken is láda illetve akár egy tanulmányi kirándulással összekapcsolható a tananyag.

Ha az összes geoládát nézzük, amelyek Magyarországon találhatóak, akkor virtuálisan a kezünkben tartunk egy több mint 5000 oldalas útikönyvet, amiben rengeteg olyan információ van, amik új ismeretek lehetnek a gyermekeknek. Ebben a közösségi útikönyvben sok információ van. Számos történelmi leírás található ezekben a már elrejtett ládáknak, de a kezünkben van a lehetőség új ládákat is elrejtetni.

Esetleg elképzelhető az is, hogy a pedagógus maga rejt el ládát az adott témához kapcsolódóan és itt már szabad kezet kap azzal kapcsolatban, hogy mik is legyenek a láda leírás részei illetve, hogyan kereshető meg ez a láda. Akár a nagyobb gyermekek is készíthetnek láda leírásokat, amelynek nagyon sok hozadéka lehet.

Példaként egy matematika órán a koordináták csak bizonyos számítások után lesznek meg, akkor már össze van kapcsolva az élmény a számolással illetve a gyermekek motiváltak lesznek a megfelelő eredmény elérése érdekében jó értéket kiszámolni. De a koordináták rejthetnek egy geometriai alakzatot is, például egy háromszöget.

Irodalom órán elképzelhetőnek tartom azt, hogy a tanóra során ládaleírásokat készítenek az adott irodalmi alkotáshoz kapcsolódóan illetve egy olyan helyen rejtik azt el, amihez esetleg az irodalmi alkotás írójának van valami kapcsolódása. Ládaleírás során már a gyermekeknek el kell végezniük egy fajta kutató munkát is az interneten, hogy minden fontos információt be tudjanak gyűjteni ehhez kapcsolhatóan.

A geoládavadászat egyik oldala, gyermekek kivitele a szabadba. Mozgósítani lehet vele a tanulókat. A másik terület, hogy a gyereket egy önálló munka keretében ráneveli a tudatos internethasználatra. Egy ládaleírás készítésénél megtanulják a gyermekek egy anyag összeállítását. Nem elhanyagolható dolog az új ismeretszerzés a geoládavadászzal, ugyanis rengeteg információt megtanulnak a gyerekek ezáltal. A geoládavadászzal egybekötött tanulási tevékenység játékos módon történő ismeretanyag feldolgozás. A geoláda rejtés is, a leírás készítés illetve a geoládavadászat (keresés) is használható az oktatás során.

A gyermekeknek a játékos ismeretszerzés során felkelti az egész tevékenység a kíváncsiságukat és nem utolsó sorban aktivizálja a tanulókat.

3. A KUTATÁS BEMUTATÁSA

3.1. Alkalmazott módszerek

A kutatásomban kérdőíves online felületen közzétett felmérés keretében 92 pedagógus választát elemzem. A válaszadás önkéntes volt és név nélküli. A kérdőívet a Google Forms segítségével szerkesztettem meg és ezt osztottam meg különböző Facebook csoportokban, amelyekben pedagógusok vannak. Ezek a csoportok a következők voltak: Digitális Pedagógiai Tanári Fórum, Gyógypedagógusok a gyógypedagógiáért, Geocaching.com Hungary, geocaching. A kérdőívet elküldtem Facebookon keresztül az általam ismert pedagógusoknak privát üzenetben és kértem tőlük azt is, hogy legyenek szívesek továbbítani azoknak a kollégáknak, akik szívesen segítenek a kitöltéssel. Családon belül és ismeretségi körben is kértem, hogy legyenek szívesen továbbítani a kérdőívet a pedagógus ismerősöknek. Több intézmény igazgató is visszajelzett, hogy kiküldi körüzenetben az intézmény összes pedagógusának a kérdőívet. A Facebook letiltotta az üzenetküldési lehetőséget számomra miután több ugyanolyan üzenetet is küldtem, ezért várnom kellett 24 órát, hogy újra tudjam küldeni a további pedagógus ismerősöknek a kérdőívet, ez nehezítette a munkámat. Személyesen is megkérdeztem a pedagógus ismerőseim, hogy elküldhetem-e nekik a kérdőívet. Szomorú voltam, mert nem mindenki volt segítőkész (bár többnyire igen), volt olyan úgy nyilatkozott nem tölti ki, mert naponta több kérdőívet is kap és túl sok időt vesz igénybe. Ehhez képest csupán 92 kitöltés érkezett 5 hónap alatt, 2023.10.04 - 2024. 03. 04 közötti időpontban.

Google Forms kérdőív szerkesztő programmal készítettem a kérdőívet és ezt osztottam meg a különböző felületeken.

A következő kérdésekre kerestem a választ:

- Az oktatási intézmények támogatják-e a szabadtéri oktatást?
- Milyen gyakran alkalmaznak az oktatói/nevelői munkájuk során a pedagógusok szabadtéren történő oktatást/nevelést?
- Ismerik-e az oktató/ nevelő munkát folytató pedagógusok a geoládavadászatot illetve látnak-e lehetőséget a módszer alkalmazásában?

3.2. Eredmények és értékelésük

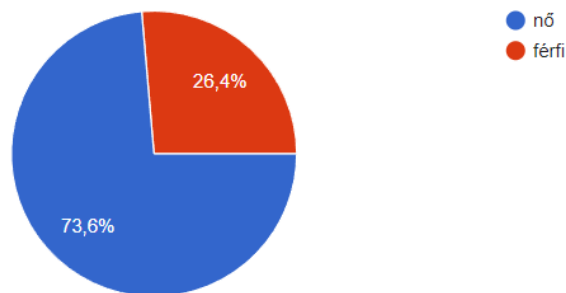
A kérdőívet a feltett kérdések sorrendjében elemzem. A kérdőívben első részében a demográfiai adatokra vonatkozó kérdések voltak.

1. kérdés: Kérem, jelölje be a nemét!

A kérdőív jelentős részét, 67db-ot (73.6%) nők töltötték ki. A válaszadók közül 25-en voltak a férfiak (16,4%) (10. ábra).

Jelen helyzetben több nő válaszolt, mint férfi, véleményem szerint, a pedagóguspályán dolgozók nemi arányát jól mutatják a számok. Céлом volt ezzel a kérdéssel felmérni a pedagóguspályán dolgozók nemi eloszlását.

10. ábra: A kérdőívet kitöltők nembeli megoszlása (*Forrás: saját szerkesztés*)

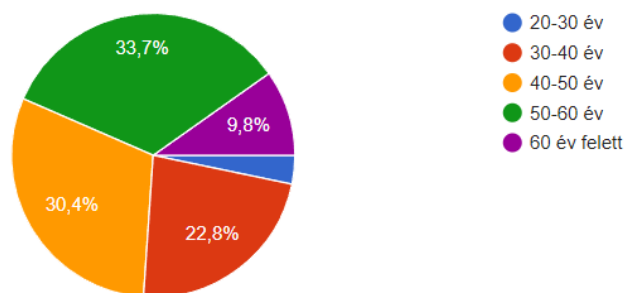

2. kérdés: Kérem, jelölje be az életkorát!

A legtöbb válaszadó 50-60 év közötti volt (33,7%), illetve 40-50 év közötti (31,4%). 60 év felett volt a kitöltők 9,6%-a. A legkevesebb kitöltés a fiatalabb korosztálytól érkezett, a 20-30 éves korosztály közül mindösszesen 3 kitöltés érkezett (11. ábra).

Meglátásom szerint, kevés fiatal pedagógus van jelenleg a pályán. A céloom ezzel a kérdéssel megtudni a kitöltők életkorát, ugyanis kíváncsi voltam a szabadtéri oktatáshoz való viszony és az életkor közötti összefüggésekre. Sajnos a 20-30 éves korosztálytól csak 3 kitöltés érkezett, viszont arra a következtetésre tudok jutni ebből a kevés kitöltésből is, hogy nem szívesen tart a fiatalabb korosztály szabadterén órát.

11. ábra: A kitöltők életkora (*Forrás: saját szerkesztés*)

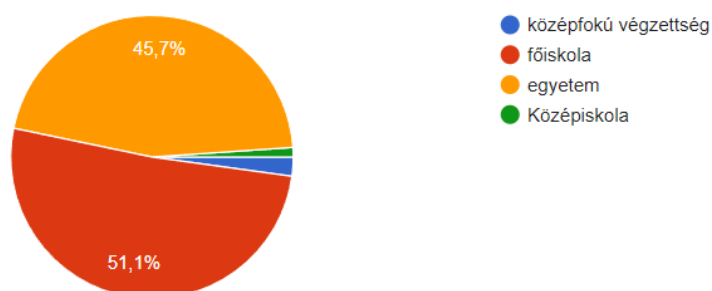

3. kérdés: Kérem, jelölje be a legmagasabb iskolai végzettségét!

Célom volt ezzel a kérdéssel megtudni a kitöltők iskolai végzettségét, amely fontos lehet a beérkezett válaszok elemzésekor. A beérkezett válaszok a következőképpen alakultak: 51%-a a kitöltőknek főiskolai végzettséggel rendelkezik, 45,7%-uknak pedig egyetemi végzettsége van. A kitöltők közül 3 személy középfokú végzettségű (12. ábra).

Véleményem szerint a középfokú végzettséggel rendelkezők egyetemi hallgatóként dolgoznak, vagyis egy, maximum két éven belül nekik is lesz diplomájuk. Ebből arra a következtetésre jutottam, hogy a kitöltők legnagyobb része egyetemi diplomával rendelkező.

12. ábra: A kitöltők legmagasabb iskolai végzettségére vonatkozó adatok (*Forrás: saját szerkesztés*)

4. kérdés: Kérem, jelölje be, milyen típusú oktatási intézményben dolgozik!

Az oktatási intézmények megoszlása a következő volt: 37,4% középfokú oktatási területen, 30,8% általános iskolában, 17,6% EGYMI-ben dolgozik. A kitöltők között vannak óvodapedagógusok (3,3%), felsőfokú oktatásban dolgozók (2,2%), klinikai területen (1,1%) és gyermekvédelemben (1,1%) dolgozók illetve kórházban (1,1%), gyerekházban (1,1%), pedagógiai szakszolgálatnál (1,1%) foglalkoztatottak (13. ábra).

Meglátásom szerint a kérdőívet kitöltő pedagógusok jelentős része középfokú oktatási területen dolgozik. Véleményem szerint amiatt töltötte ki több középfokú- és általános iskolai pedagógus, mert ők vannak nagyobb számban jelen az oktatási területeken.

Célom volt a kérdéssel megtudni a különböző oktatási intézmények hozzáállását a szabadtéri oktatáshoz. Véleményem szerint nincs összefüggés az oktatási intézmények típusa és a szabadtéri oktatás rendszeressége között.

13. ábra: A kitöltők munkahelyére vonatkozó adatok

(Forrás: saját szerkesztés)

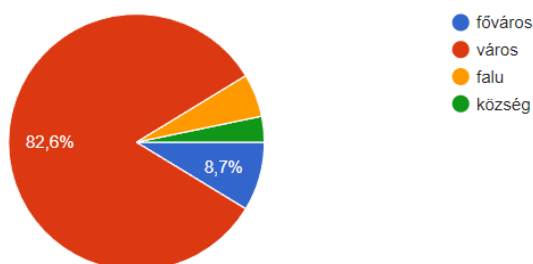
5. kérdés: Kérem jelölje be, milyen településen dolgozik!

A legtöbben a kitöltők közül-82,6%-városban dolgoznak, ezt követi a főváros 8,7%-kal és 5,4% faluhelyen dolgozik illetve 3,3% községben (14. ábra).

Ebből következik, hogy a kitöltők többsége városban dolgozik, így a közölt adatok is főként városi intézményekre vetíthetők. Ez lehet amiatt is, hogy a városokban több pedagógus dolgozik, mint egy vidéki faluban.

Meglátásom szerint a csekély községi és faluhelyi kitöltés miatt nem tudok releváns következtetést levonni a szabadtéri oktatás és a településtípusok között pedig az lett volna a célom ezzel a kérdéssel.

14. ábra: A települési formák eloszlása a kérdőívet kitöltők munkahelyére vonatkozóan
(Forrás: saját szerkesztés)

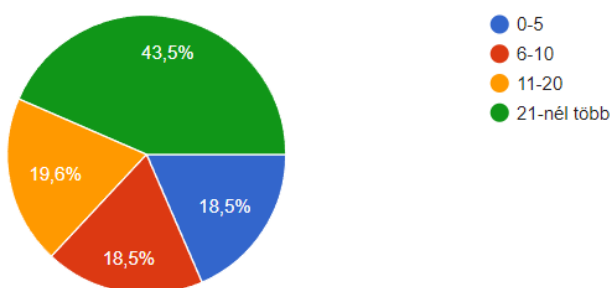
6. kérdés: Kérem, jelölje be, hány éve dolgozik pedagógusként!

A legtöbben -43,5%- 21-nél több éve dolgoznak pedagógusként, vagyis elég sok tanítási tapasztalattal rendelkeznek, 19,6% 11-20 éve tanít, 18,5% pedig 0-5 éves illetve 6-10 éve van a pedagógus pályára irányába elköteleződve (15. ábra).

A tapasztalt, több éve pályán dolgozó nagyobb aránya tükrözi a hazai oktatási rendszerben a pedagógusok életkori megoszlását.

Célom volt a kérdéssel megtudni a pedagógusok tapasztalati éveinek száma összefüggésébe hozható-e a szabadtéri oktatással. Elemzésem szerint nem hozható összefüggésbe a pedagóguspályán eltöltött idő a szabadtéri oktatási szokásokkal.

15. ábra: A kitöltők pedagóguspályán eltöltött éveinek a száma (Forrás: saját szerkesztés)

7. kérdés: Kérem, írja le, milyen tantárgyakat tanít!

A megkérdezett pedagógusok számos tantárgyat tanítanak: matematika, magyar nyelv és irodalom, történelem, rajz, idegen nyelvek, fizika, technika, rajz, ének-zene, vizuális kultúra, környezetismeret, hittan, testnevelés. földrajz, kémia, fizika, digitális kultúra, latin, biológia.

8. kérdés: Kérem, jelölje be, az Ön csoportjában/osztályában hány gyermek sajátos nevelési igényű!

A kapott válaszok alapján a válaszadók osztályában/csoportjában, a legtöbb esetben - 41,8%- 1-3 gyermek érintett. 20,9% osztályában/csoportjában 4-6 gyermek érintett, 12,1%-a a kitöltőknek azt a választ adta, hogy nincs SNI gyermek az ő osztályában/csoportjában. A többi válasz pedig a következőképpen alakult: 6,6% osztályában 10-12 gyermek érintett, 6,6% osztályában 12-nél több gyermek érintett, 4,4% 7-9 gyermek érintett és 1,1% osztályában pedig az alábbi válaszok érkeztek: mindenki, csak SNI, 30-40 gyermek (16. ábra).

Gyógypedagógiai szempontból tartottam fontosnak a kérdést, hiszen így tudok következtetni az atipikus fejlődésű gyermekekre nézve.

Ebből arra a következtetésre jutottam, hogy a kitöltők közül szinte majdnem mindenkinél (87,9%) van az osztályban érintett gyermek, így releváns választ kaphatunk a gyógypedagógia tekintetében is.

16. ábra: A kitöltők osztályában a sajátos nevelési igényű gyermekek száma

(Forrás: saját szerkesztés)

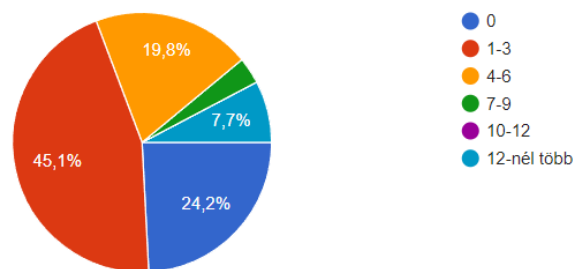
9. kérdés: Ha van az Ön osztályában, csoportjában beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek, kérem jelölje be hány gyermek érintett!

A megkérdezettek osztályaiban/csoportjaiban a beilleszkedési- tanulási- magatartási nehézséggel küzdő gyermekek számára voltam kíváncsi. 45,1%-a a megkérdezetteknek azt a választ adta, hogy az osztályában/csoportjában 1-3 érintett gyermek van. 24,2% úgy nyilatkozott, hogy nincs ilyen gyermek a csoportjában/osztályában. 19,8% azt válaszolta, hogy 4-6 olyan gyermek jár az osztályába/csoportjába, aki BTMN-es. 7,7% pedig azt a választ jelölte

meg, hogy az ő osztályában/ csoportjában 12-nél több gyermek is küzd ezzel a problémával és fejlesztésre szorul. A megkérdezettek közül a legkevesebben azt a választ jelölték meg, hogy 7-9 gyermek érintett (3,3%) (17. ábra).

Vagyis szinte majdnem minden osztályban (75,8%) van olyan gyermek, aki beilleszkedési- tanulási-, magatartási nehézséggel küzd. Ebből azt a konzekvenciát tudom levonni, hogy releváns információkat kapok a gyógypedagógia tükrében is.

17.ábra: A kitöltők osztályában a beilleszkedési- tanulási- magatartási nehézséggel küzdő tanulók száma *(Forrás: saját szerkesztés)*

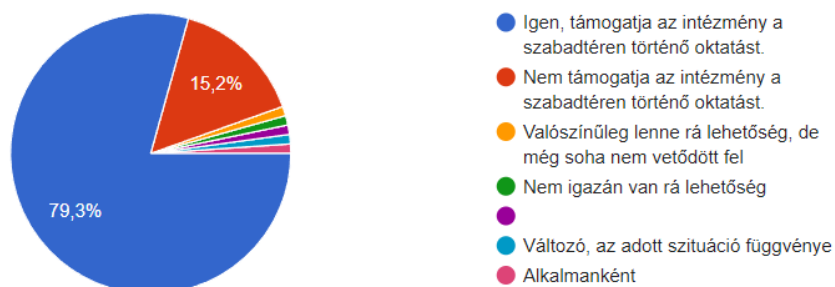

10. kérdés: Az intézmény ahol Ön dolgozik, támogatja-e a szabadtéren tartott nevelési/oktatási munkát? Van-e lehetőség rá?

A válaszadók közül 79,3% azt a választ jelölte meg a kérdőívben, hogy az intézmény támogatja a módszert. Igen csekély számú válaszadó, 15,2%-uk úgy nyilatkozott, hogy nem támogatja az intézmény ezt a módszert. 1-1 további válasz is érkezett, miszerint: lenne rá lehetőség, de még nem vetődött fel ennek az alkalmazása (18. ábra).

Meglátásom szerint az intézmények szabadtéri oktatáshoz való hozzáállása megfelelő és ezt az információt az ott dolgozó pedagógusok is tudják.

18. ábra: Az intézmények szabadtéri oktatáshoz való hozzáállása *(Forrás: saját szerkesztés)*

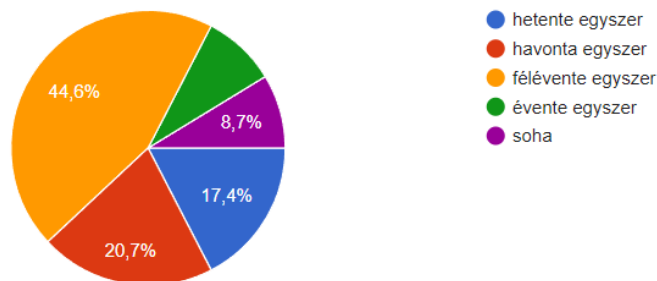
11. kérdés: Milyen gyakran szokott szervezni tantermen kívüli foglalkozásokat?

A kitöltések alapján 44,6% félévente egyszer tart órát a szabadtéren, 20,7% havonta egyszer, 17,4% hetente egyszer, 8,7% soha, 8,7% évente egyszer (19. ábra).

Célom ezzel a kérdéssel megtudni milyen gyakran tartanak a megkérdezett pedagógusok szabadtéren órát.

Összevetve azzal a kérdéssel, hogy az intézmény, amelyben tanítanak támogatja-e a szabadtéri oktatást meglepőek a válaszok. Hiába támogató az intézmény ezzel az oktatási formával kapcsolatban, ha a pedagógusok ezt a legtöbbször csak félévente egyszer alkalmazzák. Feltételezésem szerint ezeket az órákat csak egy kirándulás alkalmával alkalmazzák a legtöbb esetben. Vagyis hiába támogató az intézmény, ha a pedagógusok nem sűrűn élnek ezzel a fajta oktatási módszerrel. Sajnos nem sűrűn alkalmazzák a szabadtéri oktatást a ma oktató pedagógusok a kérdőívem alapján.

19. ábra: A kitöltők szabadtéren tartott óráinak a gyakorisága (Forrás: saját szerkesztés)

12. kérdés: Ön szerint, a sajátos nevelési igényű illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek esetén, a szabadtéren való tanulás és az élményalapú ismeretszerzés milyen hatással van a tanulásukra, eredményességükre?

A következő kérdésre kifejtett egyéni válaszok érkeztek. A kérdés arra vonatkozott, hogy a kitöltők véleménye szerint a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési- tanulási- magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek esetén az élményalapú szabadtéri oktatás milyen

hatással van az érintett gyermekek tanulására és az eredményességükre. A legtöbben úgy gondolták, hogy mindenképpen pozitív hatással van a gyermekekre ez a fajta oktatási módszer.

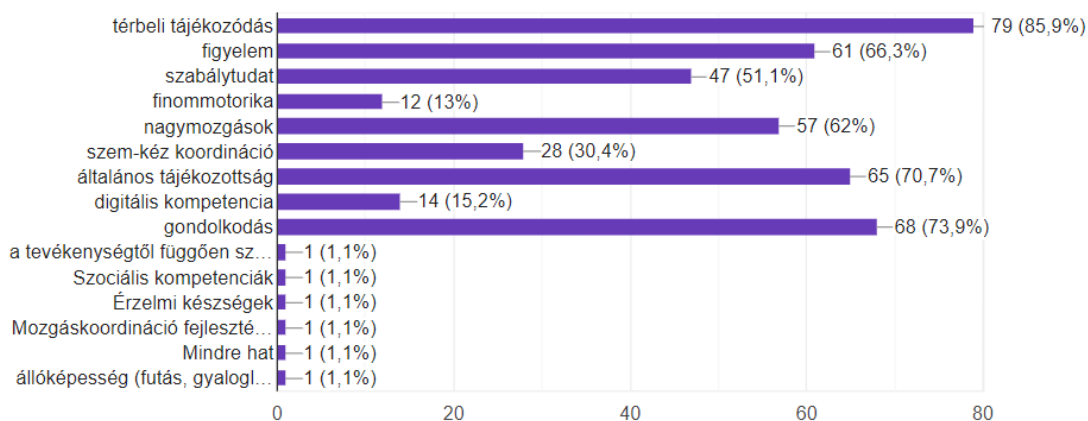
Kiemelek néhány választ: „A szabadtéren való tanulás és az élményalapú ismeretszerzés minden diáknak eredményesebb, de a sajátos tanulási, magatartási nehézséggel küszködőknek egyértelműen segítség.”, „Sokkal jobban motiválja őket, mint a tantermi oktatás, ezáltal eredményesebb lehet a tanulás.”, „Minden olyan jellegű foglalkozás, amely mozgásteret jelent a diákok számára, eredményesebbé teszi a tanulási folyamatot. Alapvetően a készség- és képességfejlesztés remek eszköze. A tudás saját cselekedeteink által megszerzett mennyiségét gyarapítja.”. Alapvetően a legtöbb válaszból az olvasható ki, hogy mindenképpen jó hatással van az érintett tanulókra.

13. kérdés: Ön szerint a szabadtéri oktatás leginkább mely készségekre, képességekre van fejlesztő hatással? (többet is választhat)

Ezt követően arra a kérdésre kerestem a választ, hogy leginkább milyen készségekre, képességekre van fejlesztő hatással a szabadtéren, élménypedagógia alkalmazásával töltött tanóra. A legtöbben azt a választ adták, ahogyan ezt láthatjuk a 20. ábrán is, hogy a térbeli tájékozódás fejlődik ezáltal a legjobban (79 válasz), ezt követően 61-en jelölték meg a figyelmet, mint fejlődő területet, 68-an a gondolkodást, 65-en az általános tájékozottságot, 57-en a nagymozgásokat, 47-en megjelölték válaszként a szabálytudatot, illetve az ábrán látható a többi beérkezett válasz.

Ebből azt a konklúziót vonom le, hogy a válaszadók szerint fejlesztő hatással van a szabadtéri oktatás a gyermekekre/tanulókra többféle módon is.

20. ábra: A szabadtéri oktatás fejlesztő hatásai (Forrás: saját szerkesztés)

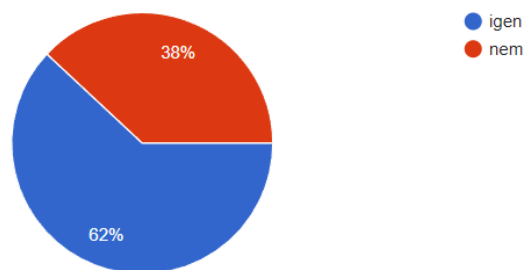

14. kérdés: Ismeri-e a geoládavadászatot (geocaching)?

A válaszadók többsége, 62% ismeri a geoládavadászatot, 38% pedig nem hallott róla. Kicsit több mint a megkérdezettek felének van fogalma a geoládavadászatról (21. ábra). Ebből arra következtetnek, hogy biztosan többen vannak, akik már esetleg ki is próbálták vagy esetleg rendszeresen alkalmazzák is a geoládavadászatot az oktatásuk során.

Célom volt ezzel a kérdéssel felmérni a pedagógusok ismerik-e a geoládavadászatot.

21. ábra: A geoládavadászat ismeretének a százalékos eloszlása (Forrás: saját szerkesztés)

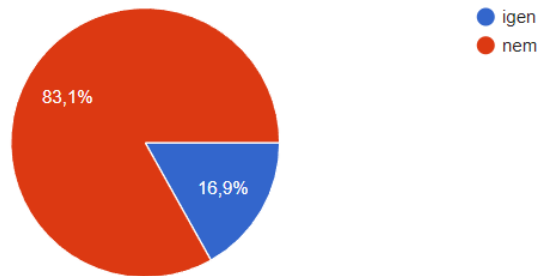

15. kérdés: Ha ismeri a geoládavadászatot (geocaching), alkalmazta-e már a nevelési/oktatási munkája során?

A 22. ábrán látható válaszok a következőképpen alakultak: 83,1% nem alkalmazta még, 16,9% pedig már alkalmazta ezt az élménypedagógiai módszert a munkája során.

A felmérés alapján a legtöbben még nem alkalmazták ezt a módszert az oktatói/nevelői munkájuk során. Akik már többször is alkalmazták, ők valószínűleg fogják későbbiekben is. Sajnos még kevesen építették bele a mindennapi oktatói tevékenységükbe. Ebből is látszik az, hogy fontos lenne felhívni a pedagógusok illetve az intézmények figyelmét erre a lehetőségre.

22. ábra: Geoládavadászat alkalmazása az oktatási/nevelési munka során (Forrás: saját szerkesztés)

16. kérdés: Ha Ön alkalmazta már a geoládavadászatot az oktatási/nevelési munkája során, milyen módon és hány alkalommal?

A válaszok alapján inkább szabadidős tevékenység során, kirándulások alkalmával alkalmazták a geoládavadászatot, viszont akadt olyan válasz is, aki már többször is ezzel az élményalapú módszerrel mélyítette el a tanulók tudását.

Kiemelek néhány egyéni választ:

„Kirándulás során felkerestük a környék geoládáit, valamint gyereknapon kincsvadászatot tartottunk, saját geoládákat kerestünk meg.”

„Osztálykiránduláson egyszer”

„osztálykiránduláson, kerékpártúrán, illetve környezetismeret órán a városunkban lévő geoládát kerestük meg”

„Kirándulások alkalmával többször bevontam őket a geoláda keresésbe. Mozgóládákat rejtettem el a településen, amit megmutattam az érdeklődőknek. Mikuláskor a GCGM23 helyi rejtését a tanoda udvarán”

„A kirándulások alkalmával a ládaszerzés örömét össze lehet kapcsolni a ládákhöz kapcsolt információk megismerésével.”

„többször is”

„Kirándulás során felkerestük a környék geoládáit, valamint gyereknapon kincsvadászatot tartottunk, saját geoládákat kerestünk meg.”

„Még nem, de köszönöm az ötletet.”

Az egyéni válaszokból következtetni tudok arra, hogy azok a pedagógusok, akik ismerik és használják ezt a módszert, amikor lehetőségük nyílik rá, alkalmazzák is azt.

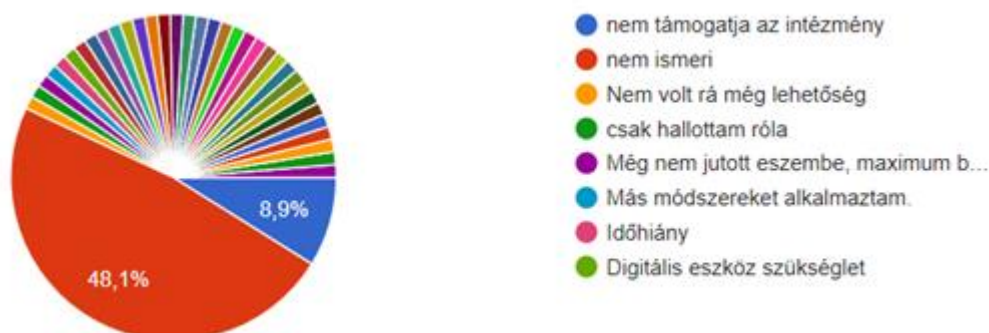
Céлом volt megtudni a geoládavadászat oktatásban betöltött jelenlegi helyzetét.

17. kérdés: Ha eddig még nem alkalmazta a geoládavadászatot, akkor annak mi volt az oka?

A legtöbben azt a választ jelölték meg (48,1%), hogy a módszert nem ismerték eddig és ezért nem is alkalmazták (23. ábra). 8,9% úgy nyilatkozott, hogy az intézmény, amelyben dolgozik nem támogató ezzel kapcsolatban. Egyéni válaszok is érkeztek, miszerint: eddig nem jutott még eszébe, időhiány miatt illetve digitális eszközök hiánya miatt sem alkalmazták még eddig. Vannak olyan válaszok is, miszerint a digitális eszközszükséglet miatt nem alkalmazza. Volt, aki más módszerekre hivatkozott viszont nem fejtette ki, mi ez a módszer. Volt, aki az időhiányt jelölte meg okként, amiért még nem élt ezzel a módszerrel. Ebből arra a következtetésre jutok, hogy főként az okozza a módszer eddigi nem használatát, hogy nem ismerték eddig ezt illetve tényleg lehet ennek az oka akár az időhiány is. Digitális eszközszükségletet nem gondolnám a mai világban az oknak, amiért nem mennek geoládát keresni, hiszen ma már minden zsebben ott lapul az okostelefon.

Ezzel a kérdéssel a céлом volt megtudni miért nem alkalmazták eddig ezt a módszert. Azt a konzekvenciát tudom levonni, hogy azért nem alkalmazzák ezt a módszert, mert nem ismerik.

23. ábra: Miért nem alkalmazzák a geoládavadászatot az oktatásban (Forrás: saját szerkesztés)

18. kérdés: Az Ön által tanított tantárgyak kapcsán lát-e lehetőséget a geoládavadászatnak az oktatásban történő felhasználására?

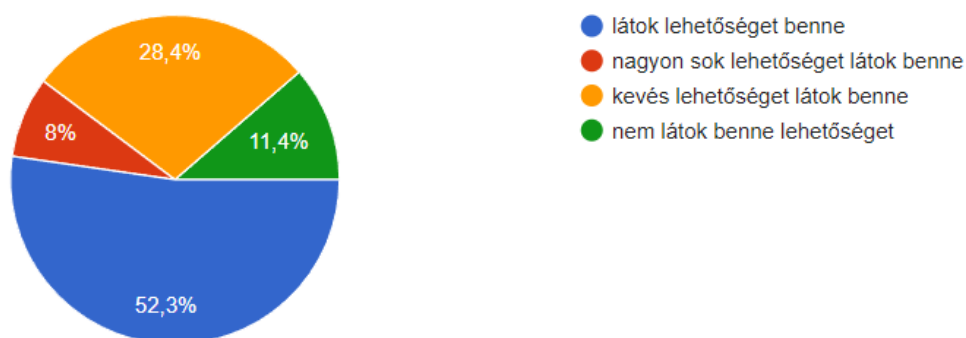
A válaszok alapján 52,3% lát lehetőséget benne, 28,4% kevés lehetőséget lát benne, 11,4% nem lát benne lehetőséget, 8% viszont nagyon sok lehetőséget lát benne (24. ábra).

Csupán 11,4%-a a kitöltőknek nyilatkozott úgy, hogy nem lát lehetőséget a geoládavadászat oktatásban való felhasználására, vagyis a legtöbben úgy vélik, hogy van lehetőség arra, hogy ezt a módszert az oktatásban felhasználják.

Célom volt ezzel a kérdéssel felmérni milyen lehetőségeket látnak a pedagógusok ebben a módszerben.

Meglátásom szerint a hozzáállás pozitív a pedagógusok részéről.

24. ábra Geoládavadászat oktatásban való felhasználásának a lehetősége (Forrás: saját szerkesztés)

19. kérdés: Mutassa be, milyen lehetőségeket lát az Ön oktatási-nevelési munkájában a geoládavadászat alkalmazására?

. Az egyik válaszadó szerint: „a természetismeret oktatásában, matematika órán a hosszúságmérést lehetne összekapcsolni a geoládavadászattal illetve a geometriai alakzatok tanulásakor is”. Mások úgy nyilatkoztak, hogy: „történelmi emlékhelyek felkutatására is eredményes” ez a módszert. A helyi kultúrát is könnyebben meg lehetne ismerni ezáltal egyes vélemények szerint illetve a környéken élő állatvilág, növényzet is mindenképpen megismerhető ezzel az oktatási formával. Olyan válasz is érkezett, hogy a feszített tanterv miatt nincs idő erre, esetleg kirándulás alkalmával.

Célom volt ezzel a kérdéssel megtudni a pedagógusok hozzáállását a geoládavadászat

Véleményem szerint rengeteg lehetőség van a geoládavadászat többféle módon történő oktatásban való felhasználására.

20. kérdés: Ön szerint a nevelési-oktatási munkája során az élményszerű ismeretszerzés megvalósítható lenne a geoládavadászattal?

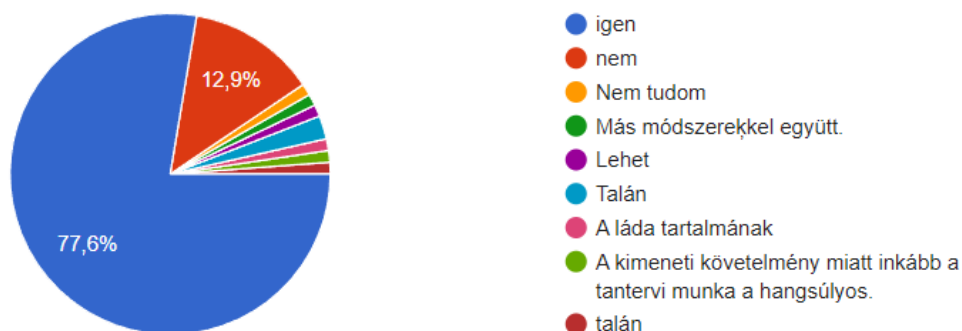
77,6% szerint megvalósítható a tanulás ilyen módon (25. ábra). 12,9% szerint nem valósítható meg ilyen módon az ismeretszerzés. Az egyéni válaszok közül kiemelek néhányat: „Függ a láda tartalmától”, „Más módszerekkel együtt”.

Ebből arra a következtetésre lehet jutni, hogy a kitöltők nagyobb része jó alapötletnek tartja ezt a módszert alkalmazni a tanórákon, nem zárkóznak el előle. Ehhez mérten viszont elég kevesen alkalmazzák a módszert az éves tevékenységüket tekintve.

Célom ezzel a kérdéssel a pedagógusok hozzáállását megtudni a geoládavadászat pedagógiai célú felhasználására.

Véleményem szerint egyetértenek a válaszadók a geoládavadászat ismeretszerzésre való alkalmosságáról.

25. ábra Élményszerű ismeretszerzés megvalósíthatósága a nevelési-oktatási munka során
(Forrás: saját szerkesztés)

21. kérdés: Ön szerint a gyermekeket mennyire motiválná a szabadtéren geoládavadászattal egybekötött nevelési-oktatási tevékenység, véleménye szerint ez felkeltené az érdeklődésüket?

A válaszadók 47,2%-a (42) szerint (1-5-ig terjedő skálán) maximálisan (5) motiváltak lennének a gyermekek ezzel az oktatási módszerrel. 4-es számot jelölték be 26-an (29,2%), 18-an a 3-ast (20,2%), 2-est 1,1% jelölte meg végezetül az 1-est, ami azt jelentette, hogy nem motiváltak a gyermekek 2-en jelölték meg.

A legtöbb pedagógus szerint motiváltabbak lennének a gyermekek a geoládavadászattal egybekötött oktatás során. Ettől függetlenül kevesen élnek a lehetőséggel. Lényegében elmondható: motiváló hatása van ez az élménypedagógiai módszer a tanulókra a pedagógusok szerint is. Céлом volt ezzel a kérdéssel megtudni a pedagógusok véleményét ennek a módszernek a motiváló hatásáról és ez ki is derült a kutatásból.

3.3. Következtetések és javaslatok

A vizsgálataim során kiderült az első kutatási kérdésemre a válasz, a kérdés az intézmények szabadtéri oktatáshoz való hozzáállását kutatta. Felmérésem alapján az intézmények támogatóan állnak a szabadtéri oktatáshoz az eredmények tükrében. Véleményem szerint ezen a hozzáálláson semmiképpen nem kellene változtatni.

A vizsgálataim alapján a második kutatási kérdésem is megválaszolásra került, miszerint nem sokszor mennek ki a tanteremből az osztályok/csoportok. Az intézmények elviekben támogatják a szabadtéri oktatást mégis a válaszok alapján a legtöbb esetben nem, vagy nagyon ritkán tartanak szabadtéri órákat. Véleményem szerint ennek okai között van a szoros tanmenet, attól félnek a szabadtéri oktatás sok időt elvenne. Fontos lenne felhívni a figyelmet a szabadtéren történő oktatás pozitív hatásaira. Véleményem szerint a szabadtéri órák hatására a gyermekek figyelme és fegyelme is javulna a tantermi órák során.

A harmadik kutatási kérdés a geoládavadászat ismeretségének elterjedésére és ennek oktatásban történő alkalmazására irányult. A kérdőívek elemzése során kiderült a geoládavadászat nem ismeretlen a pedagógusok körében. Viszonylag sokan ismerik és látják a geoládavadászat oktatásban történő alkalmazásában a lehetőséget. A kérdőív alapján a pedagógusok elismerik motiváló hatását a szabadtéri oktatásnak illetve a geoládavadászatnak is. Sajnos még elég csekély azoknak a pedagógusoknak a száma, akik ezt a módszert valójában alkalmazzák a mindennapi tanításuk során.

A pedagógusok figyelmét mindenképpen fel kell hívni a szabadtéri oktatás lehetőségére. Reményeim szerint az elkövetkezendő évek során emelkedni fog azon pedagógusok száma, akik ki mernek lépni az osztállyal/csoporttal az osztályteremből és ezáltal megtapasztalják ennek a pozitív hatásait. Javaslom a módszer többféle módú felhasználását a pedagógusok számára a tanórákon. Javaslataim között szerepel még az intézmények felhívása plakátokkal a geoládavadászatra, mint élménypedagógiai módszerre. Ajánlom még a pedagógusok számára, hogy próbálják ki az oktatásuk során a geoládavadászatot.

4. ÖSSZEFOGLALÁS

Jelen szakdolgozat célja egy átfogó kép nyújtása az élménypedagógiáról, annak történeti áttekintéséről majd felhasználásáról az oktatásban. A szabadtéren töltött idő pozitív hatással van a gyermekekre a korábbi kutatások alapján. A mai digitális világ sajnálatos módon nem a természet felé tereli a gyermekeket, hanem inkább a digitális világba, virtuális térbe. Mindenképpen fontosnak tartom a szabadtéri oktatás valamilyen szintű beépítését az oktatásba. A geoládavadászat mint élménypedagógiai módszer ötvözi az infokommunikációs technológiát a szabadban töltött idővel. Jó lenne, ha ezt a tanulók megtapasztalhatnák a mindennapjaik során.

A dolgozat magát a geoládavadászatot is bemutatja (geocachinget), ennek a történeti áttekintését, kitér a műholdas technológiákra illetve a dolgozat felhívja a figyelmet a geoládavadászat (geocaching) oktatásban betölthető szerepére. A szakdolgozatban bemutatásra került a milyen széleskörű fejlesztő hatása is van a geoládavadászatnak.

A vizsgálat kérdőív során valósult meg az online térben, amely természetesen önkéntes volt és név nélküli.

A szakdolgozatomban az első kutatási kérdés az intézmények hozzáállását vizsgálja a szabadtéri oktatáshoz. A kérdőív elemzése során kiderült a támogató hozzáállás a szabadtéri oktatás tekintetében az intézmények részéről.

Második kutatási kérdésem a pedagógusok szabadtéri oktatásának a gyakoriságára vonatkozott. Az intézmények támogatják a szabadtéri oktatást, a pedagógusok mégsem alkalmazzák ezt az oktatási formát rendszeresen a mindennapi oktatói-nevelői munka során.

A harmadik kérdés a vizsgálataim során a geoládavadászat ismeretének az elterjedésére irányult a pedagógusok körében. A kutatásom alapján látják benne a lehetőséget és elismerik a motiváló, fejlesztő hatását, ennek ellenére sajnos nem sokan alkalmazzák még.

A kérdőívek online megosztása után az egyik gimnáziumban oktató pedagógus megköszönte, hogy felhívtam a kérdőívemmel erre a lehetőségre a figyelmét. Magát a geoládavadászatot ismerte viszont oktatási keretek között nem használta még. Örömmel olvastam az üzenetét, miszerint a kérdőívemmel rávilágítottam erre a lehetőségre. Egy másik visszajelzés alapján pedig az intézményvezető el fogja vinni egy geoláda kereső kirándulásra az ott dolgozókat a kérdőívem jóvoltából.

Az eredményeket tekintve fontosnak tartom a szabadtéri oktatás lehetőségeire felhívni a pedagógusok figyelmét. Véleményem szerint a pedagógusok szabadtéren történő oktatáshoz való hozzáállását pozitívan befolyásolná, ha időnként kerekasztal beszélgetés formájában tarthatnának ötletbörzét a szabadtéri oktatásról. Fontos lenne az eddigi kutatási eredményekre felhívni a pedagógusok figyelmét. Javaslom a tanításmentes napokon a pedagógusokkal kipróbáltatni a geoládavadászatot és közben felhívni a figyelmüket arra is milyen sokféle módon lehetne ezt az oktatási keretek között alkalmazni.

5. IRODALOMJEGYZÉK

- Angyal, Zs. – Molnár, T. (2020): *Természettudomány Tankönyv 5.*, Debrecen, Alföldi Nyomda Zrt.
- Bábosik, I. (2004): *Neveléstudomány*. Budapest, Osiris Kiadó.
- Christie, A. (2007): *Using GPS and geocaching engages, empowers and enlightens middle school teachers and students*. Meridian: Middle School Computer Technologies Journal, 10(1), 1-15. URL: <https://alicechristie.org/pubs/E6/> Letöltés dátuma: 2023.12.08.
- Csikszentmihályi, M. (1997): *Flow – Az áramlat. A tökéletes élmény pszichológiája*. Budapest, Akadémia Kiadó Rt.
- Dávid, J. – Balogh, B. (2015): *Rejtélyes ládák a Zselicben*. Kaposvár, Dávid Kiadó.
- Dávid, J. (2015): *A geoláda-vadászat felhasználási lehetőségei a természetismeret oktatásban*
In: Nagyházi, B.: IX. Képzés és Gyakorlat Nemzetközi Neveléstudományi Konferencia: Nevelés és tudomány, Neveléstudomány a 21. században: Tanulmánykötet. Kaposvár URL: https://press.mater.uni-mate.hu/73/1/KE_9_Kepzes_es_Gyakorlat_TK_P001-457.pdf Letöltés dátuma: 2024. 03. 25.
- Dewey, J. (1938): *Experience and education*. New York, Macmillan Company.
- Főző, A. L. (2011): *A geocaching alkalmazása az oktatásban*. In: Muskovits I. (szerk.): *MódszerLesen. Kompetenciafejlesztő módszerek tanároknak*. 2011 szeptemberi kiegészítő kötet. Budapest, Raabe Tanácsadó és Kiadó.
- Halbritter, A. – Szunyogh, L. – Balogh, I. – Gaál, J. (2018): *Napóra és társai: környezeti és vizuális nevelés az iskolaudvaron*. In: Karlovitz J. T. (szerk.) *Elmélet és gyakorlat a neveléstudományok és szakmódszertanok köréből*. Révkomárom, International Research Institute s.r.o., 67-71. URL: https://www.irisro.org/pedagogia2018_januar/19HalbritterAndras.pdf Letöltés dátuma: 2024.03.24.
- http1: URL: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Letterboxing> Letöltés dátuma: 2023. 10.08.
- http2: URL: <https://geocaching.hu/faq.geo> Letöltés dátuma: 2024. 03. 25.
- http3: URL: <http://geocaching.hu> Letöltés dátuma: 2024. 03. 21.

http4: URL: https://hu.wikipedia.org/wiki/Global_Positioning_System Letöltés dátuma: 2023. 02.03.

Huba, J. (2011): *Pszichomotoros fejlődés és fejlesztés*, Budapest, Logopédia Kiadó.

Ihamäki, P. (2014): *The potential of treasure hunt games to generate positive emotions in learners: Experiencing local geography and history using GPS devices*. International Journal of Technology Enhanced Learning 6(1): 5–20. URL: <https://www.inderscienceonline.com/doi/abs/10.1504/IJTEL.2014.060025> Letöltés dátuma: 2024. 01. 05.

Ihamäki, P. 2015a. *User Experience of Geocaching and Its Application to Tourism and Education* (doctoral dissertation). University of Turku.

URL:

https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/37832669/Pirita_Ihamaki_vaitoskirja_2015-libre.pdf?1433495276=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DIhamaki_P_2015_User_Experience_of_Geocaching.pdf&Expires=1712568979&Signature=DeB2JYuyNh07GHSJZXnNtWI8QZZpqCe-t52srqs4n6MpnPeXGeWHULNOo-1m6nQlYeRmv4LrOOfAeSSExbpPLh00wVULfzVz8ibACCjHYnvG06BzFHRFVZpiif4ebJ9tnN1RMDEd7v31nNIQRyRpxJ3Agr11r74Uk8b-ElUw~LN3wza0UPa9dT3fwdAICijuu65THyvUl6YihECgJnLdHTfTUUpXdfDD-Ruudjoq7ZW~4YSKrKiWkHrbQvKe6-b7TZLwOyRbmysG0kdmwqL7V80tVgQE7MFqZiWYQ9~Mp18ODGwoZCJjs-aqtuQ-PQCOCzU-S0nax-tKvzD8EmBQ__&Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA Letöltés dátuma: 2024. 01. 05.

Ihamäki, P. 2015b. *Design 'the Pori hidden beauties geocaching se-ries': Computer-supported collaborative web-based learning and sharing experiences*. International Journal of Web Based Communities 11(2): 131–151. URL: <https://www.inderscienceonline.com/doi/abs/10.1504/IJWBC.2015.068538> Letöltés dátuma: 2024. 01. 05.

Kaplan, R. – Kaplan S. (1989): *The experience of nature: A psychological perspective*. Cambridge, Cambridge University Press.

Kaplan, S. (1995). *The restoring benefits of nature: toward an integrative framework*. J. Environ Psychol. 15, 169-182.-

- Kolb, D. A. (1984): *Experiential learning: Experience as The Source of Learning and Development*. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice Hall.
- Kövecsesné Gósi, V. (2015): *A környezeti nevelés gyakorlata az erdei iskolában*. Győr, Hazánk Kiadó.
- Kuo, M. – Browning, M. H. – Penner, M. L. (2018). *Do lessons in nature boost subsequent classroom engagement? Refueling students in flight*. *Frontiers in psychology*, 8, 306413. URL: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2017.02253/full> Letöltés dátuma: 2023.11.08.
- Lary, L. M. (2004): *Hide And Seek GPS And Geocaching In The Classroom*. *Learning & Leading with Technology*, 31(6), 14-18. URL: <https://eric.ed.gov/?id=EJ695752> Letöltés dátuma: 2023.03.15.
- Liddle, D. M. (2008): *Tanítani a taníthatatlant*. Budapest, Pressley Ridge Magyarország Alapítvány.
- Louv, R. (2005): *Last Child in the Woods: Saving our Children from Nature Deficit Disorder*. London, Atlantic Books
- Mayben, R. E. (2010). *Instructional geocaching: An analysis of GPS receivers as tools for technology integration into a middle school classroom*. The University of Alabama. URL: <https://www.proquest.com/openview/2d03eb197f647b305a5f34afafc27c26/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750> Letöltés dátuma: 2023.03.15.
- McElhaney, K. A. (1998). *Student Outcomes of Community Service Learning: A Comparative Analysis of Curriculum-Based and Non Curriculum-Based Alternative Spring Break Programs*. Unpublished Dissertation, University of Michigan. URL: <https://www.proquest.com/openview/a420071f2a91c5b2c90ecc6f97023a98/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y> Letöltés dátuma: 2023.01.08.
- Mesterházi, Zs. (1998): *A nehezen tanuló gyermekek iskolai nevelése*. Budapest, Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola.
- Mező, K. (2015): *Kreativitás és élménypedagógia*. Debrecen, Kocka Kör.
- Molnár, K. (2016). *Élményalapú környezeti nevelés = Experience-based environmental education*. URL: http://publicatio.uni-sopron.hu/771/1/06_Molnar_Katalin_u.pdf Letöltés dátuma: 2023.02.20.

- Móra, F. (2021): *Jó orvosság*. In: Fülöp M. (szerk.) Hétszínvarázs olvasókönyv 2. osztály. Budapest, Oktatási Hivatal, 112. pp.
- Ohly, H. – White, M.P. – Wheeler, B. W. – Bethel A. – Ukomunne O. C. – Nikolau V. – Garside, R.(2016) *Attention restoration teory, a systematic review of the attention restoration potential of exposure to natural environments*. J.Toxicol. Enciron. Health part B19, 305-343 URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10937404.2016.1196155> Letöltés dátuma: 2024.03.24.
- Pekrun, R. – Linnenbrink-Garcia, L. (2012). *Academic emotions and student engagement*. In Handbook of research on student engagement (pp. 259-282). Boston, MA: Springer US. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-1-4614-2018-7_12 Letöltés dátuma: 2022.11.08.
- Pethő, É. (1983): *Válogatás Carl Rogers műveiből*. In: Szekeres, J. – Polgár, Zs. – Sarlós, K.: Pszichológiai tanácsadás a pályaválasztásban. Módszertani füzetek. 27. kötet. Budapest, Országos Pedagógiai Intézet, 107 p.
- Puspán-Kovács, M. (2018): *A Geocaching, mint ötletadó kincskereső játék megjelenése és bevonása az óvodai környezeti nevelésbe. Jó gyakorlat a környezeti nevelés lehetőségeinek bővítésére, élménypedagógiai alapokra építve*. Szakdolgozat. Kaposvári Egyetem
- Rickinson, M. – Dillon, J. – Teamey, K. – Choi, M. Y., – Benefield, P. (2004). *A review of research on outdoor learning*. UK, National Foundation for Educational Research and King's College
- Schlatter, B. E. – Hurd, A. R. (2005). *Geocaching: 21st-century hide-and-seek*. Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 76(7), 28-32.
- Scrutton, R. – Beames, S. (2015). *Measuring the Unmeasurable: Upholding Rigor in Quantitative Studies of Personal and Social Development in Outdoor Adventure Education*. Journal of Experiential Education, 38(1), 8–25. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1053825913514730> Letöltés dátuma: 2024. 01. 05.
- Shaunessy, E. – Page, C. (2006). *Promoting inquiry in the gifted classroom through GPS and GIS technologies*. Gifted Child Today, 29(4), 42-5 URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.4219/gct-2006-11> Letöltés dátuma: 2023.06.08.

- Sinicki, C. (2006): *GPS and learning*, Educator's eZine URL: <https://www.techlearning.com/news/gps-and-learning> Letöltés dátuma: 2023. 06. 27.
- Szabó, G. (2006). *Az Outdoor módszer alkalmazásának lehetőségei a tanácsadásban*. Kalandterápiás beszámoló. Budapest, ELTE PPK Tanácsadás Szakpszichológus Képzés.
- Szabó, L. (2008): *A városi természet értékelése a Terézvárosban*. Budapest, Lélegzet Alapítvány.
- Victor, A. (szerk.) (2005): *Iskolánk zöldítése*. Budapest, Magyar Környezeti Nevelés Egyesület.
- Webb, R. (2001). *Recreational Geocaching: The South-East Queensland Experience*. In Proceedings of the 42nd Australian Surveyors Congress (pp. 1-12). Institution of Surveyors, Australia. URL: <https://eprints.qut.edu.au/4160/1/3845.pdf> Letöltés dátuma: 2023.11.05.
- Wells, N. M. – Lekies, K. S. (2006). *Nature and The Life Course: Pathways from Childhood Nature Experiences to Adult Environmentalism*. Children, Youth and Environments, 16(1), 1-24. URL: <https://muse.jhu.edu/article/897933> Letöltés dátuma: 2023. 02. 16.
- White, M. P.– Alcock, I.– Grellier, J.– Wheeler, B. W.– Hartig, T.– Warber, S. L.– Fleming, L. E. (2019): *Spending at least 120 minutes a week in nature is associated with good health and wellbeing*. Scientific Reports, 9. URL: <https://www.nature.com/articles/s41598-019-44097-3> Letöltés dátuma: 2024.03.18.
- Wilhelmsson, B. – Ottander, C. – Lidestav, G. (2012). *Teachers' intentions with outdoor teaching in school forests: Skills and knowledge teachers want students to develop*. NorDiNa, 8(1), 26–42 URL: https://www.researchgate.net/publication/320340319_Teachers'_intentions_with_outdoor_teaching_in_school_forests_Skills_and_knowledge_teachers_want_students_to_develop Letöltés dátuma: 2024.03.24.

6. ÁBRAJEGYZÉK

1.	ábra: Kolb féle modell	6
2.	ábra: A legjobban azt jegyezzük meg, amit mi magunk csinálunk.....	8
3.	ábra: Gyermekek természetvédelmi területen információgyűjtés közben	9
4.	ábra: Hagyományos geoláda.....	13
5.	ábra: Egy geoláda és annak tartalma	13
6.	ábra: Egy geoláda leírása	16
7.	ábra: A gyermekek megtalálták a geoládát	17
8.	ábra: Az 5. osztályos tankönyvben a geocachingről tesznek említést.....	18
9.	ábra: Gyermekek a geoládaival	22
10.	ábra: A kérdőívet kitöltők nembeli megoszlása	25
11.	ábra: A kitöltők életkora	26
12.	ábra: A kitöltők legmagasabb iskolai végzettségére vonatkozó adatok	26
13.	ábra: A kitöltők munkahelyére vonatkozó adatok	27
14.	ábra: A települési formák eloszlása a kérdőívet kitöltők munkahelyére vonatkozóan ..	28
15.	ábra: A kitöltők pedagóguspályán eltöltött éveinek a száma	28
16.	ábra: A kitöltők osztályában a sajátos nevelési igényű gyermekek száma	29
17.	ábra: A kitöltők osztályában a beilleszkedési- tanulási- magatartási nehézséggel küzdő tanulók száma	30
18.	ábra: Az intézmények szabadtéri oktatáshoz való hozzáállása	30
19.	ábra: A kitöltők szabadterén tartott óráinak a gyakorisága	31
20.	ábra: A szabadtéri oktatás fejlesztő hatásai	32
21.	ábra: A geoládavadászat ismeretének a százalékos eloszlása	33
22.	ábra: Geoládavadászat alkalmazása az oktatási/nevelési munka során.....	34
23.	ábra: Miért nem alkalmazzák a geoládavadászatot az oktatásban.....	35
24.	ábra: Geoládavadászat oktatásban való felhasználásának lehetősége.....	36
25.	ábra: Élményszerű ismeretszerzés megvalósíthatósága a nevelési-oktatási munka során.....	37

7. NYILATKOZATOK

1. Hallgatói nyilatkozat

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve:	Baloghné Tárnoki Barbara
A Hallgató Neptun kódja:	U69U28
A dolgozat címe:	Geoládavadászat, mint outdoor élménypedagógiai módszer a gyógypedagógiai oktatás-nevelésben
A megjelenés éve:	2024
A konzulens intézetének neve:	Neveléstudományi Intézet
A konzulens tanszékének a neve:	Szakdidaktikai Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2024 év 03 hó 25 nap

Hallgató aláírása

2. Konzulensi nyilatkozat

NYILATKOZAT

Baloghné Tárnoki Barbara (hallgató Neptun azonosítója: U69U28) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: Kaposvár, 2024. 04. 08.

---

belső konzulens

---

¹ A megfelelő aláhúzendő.

² A megfelelő aláhúzendő.